

ՐԱՏԵՒԻՄԱ

THE RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$5.00

Published by H. K. Krikorian, 180 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Vol. IX, No. 2, January 8, 1927

Հիլտ 9, Նո. 2, Յունվար 8, 1927

ՐԱՏԵՒԻՄԱ

Պու հաֆթանըն Բահնիմասը Մր. Կ. Կէրթմէնեան (Լօս Անկէլէս) Թարափընտան իհտա օլունմուշ տըր :

ՊԵՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՔԻԼԻՍԷՅԻ ՓԱՔ ՀԸՖԶ ԷՏԷԼԻՄ

Բէսուլլար քիլիսէ հազգընտա եիւքսէք թէ սաւվուր թաշըրլար վէ անը օլ եիւքսէք թէսաւվուրա լալըզ պիր սուրէթտէ փաք հըֆզ էթմէյէ սալ էտէրլէր իտի : Անը՝ Քրիստոսըն ճէսէտի վէ կէլինի կիպի եիւքսէք թապիրլէրլէ թարիֆ էթմէլէ պէրապէր անը լէքսիզ վէ մուգատտէս պիր թէշքիլաթ մազամընտա կէօր մէք իսթէրլէր իտի :

Լաքին քիլիսէ սէրվէթէ մալիք օլուպ պիր ազ սօնրա սիյասի հիւքիւմէթ իլէ տէ պիրլէշինճէ անըն գուստիյէթինտէն գիյատէ իզթիսատի վէ սիյասի թէրազըրընտ էհէմմիյէթ վէրիւտի : Ճազաթ էկէր քիլիսէ քէնտինին սէմալի տաւլէթինէ վէ իլահի մազսէտինէ սատըզ պուլունաճազ իսէ գուստիյէթէ էհէմմիյէթ վէրմէք կէրէք տիր :

Պիզիմ չու փէրիշան հալիմիզտէ զաիֆ վէ մէֆթուր քիլիսէլէրիմիզ իշին տէ պու փէք մուհիմ պիր մէսէլէ տիր : Քիլիսէլէր տիւշար օլտուգլարը միւզալազալար իլէ թազտիս օ-

լունմազլար, անճազ Քրիստոս իլէ օլան հազիղի վէ տիրի միւլազաթլա մուգատտէս օլտուլար :

Պիր քիլիսէ մուգատտէս օլմազ իշին էկվէլա անըն ազալարը ֆէրսլէր մազամընտա տիրի իմանա վէ Ալլահըն բուհը իլէ էրշաու օլունան հալաթա մալիք օլմալը տըրլար :

Պիր քիլիսէ քէնտինէ զապուլ էտէճէյի ազալար իշին միւնասիպ պիր միյար թանըմալարազ զափուլարընը աշար վէ բասթ կէլէնի իշէրի ալըր իսէ, էյէր պիր քիլիսէ մէմուրլար ինթիիսալընտա անճազ սէրվէթ, իւնսի իթիպար վէ մատտի թէշսիր հիսապա ալըր իսէ, քէզալիք պիր քիլիսէ քէնտի իշին ինթիիսալ էտէճէյի պիր միւրշիտ եախօս չօպանտա բուհանի հալաթտան գիյատէ պէլաղէթ եա ազլի իզթիտար եա ուզլաճմազ արար իսէ վէ չօպան քէնտինին իզթիսատի իսթիրահաթընը քիլիսէնին բուհանի իմարէթինտէն եիւքսէք թութար իսէ օլ քիլիսէնին Քրիստոսըն միւրատ էյլէտիլի եիւքսէք հալաթը իպրազ էտէճէյինի մէմուլ էտէմէյիզ :

Պու կիւն քիլիսէլէրիմիզ պու իւշ ճիհէթտէն պէօյիւք թէհլիքէլէր էօնիւնտէ պուլունմազաու տըրլար :

Պու կիւն Ամէրիգա քիլիսէլէրինտէ քէնտի ազալարընըն սալըսընը չօլալթմազա տօղրու գուվվէթլի պիր արզու կէօրիւմէքտէ տիր : Քիլիսէյէ ազա զապուլ օլունաճազլարըն սիրէթ վէ իմանընա էհէմմիյէթ վէրմէյէրէք քիմ օլուրսա օլտուն իսթաթիսթիզ ճէտվէլինի եիւքսէլթմէյէ չալըշըյօրլար : Պու խուսուստա պիրիմ Հայ Աւետարանական քիլիսէլէր տախի թէճրիպէ օլունմազտա տըրլար : Հէման քիլի-

սէյէ ազա օլմադ իշին չօպանըն թէքլիֆինէ իթիրազ էթմէյէն հէր ֆէլտ քիլիսէ ազալըընա դապուլ օլունուլօր: Իգթիսատի նօգթա ի նազարտան եախօտ րափօրթ վէրմէք ճիհէթին՝ ճէ պու եօլ խայըրը օլապիլի: Լաքին պու նէվ ազալար նէ քէնտիլէրին նէ տէ քիլիսէինն բուհանի հայաթ վէ գուտսիյէթինէ խըտմէթ էտէմէզլէր:

Պիր վազթ, պապալարըմըզն կիւնիւնտէ, պիրինի քիլիսէյէ ազա գապուլ էթմէք իշին, զանն էտէրսին իմ ի իլահի մէքթէպի մուալլիմիլինէ եախօտ չօպանըղա նամդէտ իմթիհան էտիյօր իմիշ կիպի անը իմ ի իլահիյաթըն հէր շիւպէսինտէ իմթիհան էտէրլէր իտի: Թէսլիս, թագուիր, ախրէթ վէ սաիրէ հազգընտա ինճէ ուզուն սիւալ ճէվապ էտէրլէր իտի: Վազաա էօյլէ պիր իմթիհանա լուզում եօդ տըր: Լաքին քիլիսէյէ կիրէճէք օլան քիմսէ Յիսուս Քրիստոսը պիր խէլասքեար կիպի գապուլ էթմի՞շ մի վէ հազիպաթէն անըն պիզէ կէթիրտիլի խէլասա նախ օլմու՞շ մը, Անըն վատ էթտիլի եէնի էօմրէ մալլէք օլմուշ մը: պու հայաթի վէ ամէլի խուսուսլարտա գանաթպախշ պիր աւըմ ալմամըշ իսէ, պէօյլէ պիր քիմսէնին քիլիսէյէ կիրմէսինտէ պիր մանա եօդ տըր: Սալթ, «Քիլիսէյէ ազա օլմադ իսթէրմիսին», սիւալընա, «էվվէթ» տէյու ճէվապ վէրմէք աւտէմի ազալըղա լայըզ դըմազ: Պիր աւտէմ օլ սիւալա խաթըր իշին, մէնֆաաթ ը շախսիյէ իշին վէ սաիր տէյէրսիդ սէպէպլէր իշին «էվվէթ» տէյէպիլի: Քիլիսէյէ ազա օլմադ իսֆիֆ պիր շէյ սայըլմամալը տըր:

Ամէրիգատաքի Հայ Աւետարանականլարըն Շարքի Միւթիւնընըն սօն մէճլիսինտէ, քիլիսէ ազասը օլմայանլարըն տա՞ չօճուզլարընը վաֆթիդ էյլէմէյէ միւտաատէ էտիլտի: Զաննըմըղմա պու գարար տախի քիլիսէ ազալըընըն միյարընը տիւշիւրմէյէ սէպէպ օլապիլի: Քիլիսէ թէմքիւնի պիր վազիֆէ իլէ միւքէլլէֆ տիր: Օնուն ազալարը Քրիստոս վաաըթասըյլա տիւնեայա կէթիրիլմիշ օլան խէլասը պիլֆիլի հայաթլարընտա թէճրիպէ էտիպ, անը տիւնեայա թէպշիր էտէճէքլէր տիր: Անըն իշին քիլիսէ քէնտիլէրինն պու մուգատտէս վազիֆէսինի սըզը սըզըյա իճրա էտիպ անա սաւորզ պուլունմալը տըր:

Քիլիսէինն գափուսը գաիֆ միւմիլիէրէ գափաւըլմամալը վէ հէր օլուր օլմազա աշըլմա-

մալը տըր: Քիլիսէ միւմքին մէրթէպէ մուգատտէս հըֆօ օլունմալը տըր:

Պունը տէմէքլէ քիլիսէինն՝ աւտէմլէրին ախրազի հայաթը իւզէրինէ հաքիմլիք էթմէսինի թալէպ էթմէյօրըզ: Քիլիսէ, «Պիդ մուգատտէս իդ, սիդ կիւնահքեարսընըզ», տէյու աւտէմլէրի հիւքմ վէ թագպիհ էթմէյէճէք տիր: Քիլիսէ՝ Քրիստոսըն պիզէ կէթիրտիլի մազֆիլէթի գապուլ վէ պիզէ վէրմէք իսթէտիլի բուհանի հայաթը հաշամազա չապալայանլարըն ճէմիյէթի օլարազ, ճիւմլէյէ գարշը գալպինտէ մուհապպէթ վէ իշթիրաք ը հիսս թաշըր, վէ ճիւմլէյի Քրիստոսըն պիլկիսինէ տալէթ էտէր:

Քիլիսէլէրիմիզին պիր կիւճիւլիւ տէ չու ճիհէթուէն տիր քի, պու տաղըմըշ քիւշիւք քիլիսէլէր իշինտէ եա փարասը, եա ազըլ, եա մէվգիլի սէպէպինտէն իտարէյի էլինէ ալըպ թէճսիլ իշլէթմէք իսթէյէնլէր էքսիք օլմայօր: Քիլիսէինն խայըլընտան վէ Քրիստոսըն բուհուն տան ֆարգըլ պիր սաիզէ իլէ քէնտի մէնֆաաթ եա հըրսլարընը իլէրի սիւրմէյէ թէճրիպէ օլունուլօրլար: Մաէթթէհսիւֆ պիր չօք քիլիսէլէրիմիզտէ վէ մէմուրլար արասընտա միւնազտա, եախօտ տիկէր նալայըզ հալլար էքսիք օլմայօր: Պիր քիլիսէինն մէմուրլար արասընտա Քրիստոսըն բուհու կէօրիւմէզսէ օլ քիլիսէտէն չօք պիր խայր պէքլէնէմէզ: Քիլիսէ մէմուրլարը օլ մէմուրիյէթլէրէ լայըզ քիմսէլէրտէն սէշիլմէլի վէ մէմուրիյէթտէ պուլունանլար Քրիստոսըն բուհու իլէ իշլէրի իտարէ էթմէլի տիրլէր:

Քիլիսէլէր պու միւտապա զայյուր պուլունմապ կէրէք տիրլէր:

Տիկէր մուհիմ պիր ունսուր չօպանլարըմըզ տըր: Զօպանլար քիլիսէլէրի քէնտիլէրին բուհանի հայաթ միյարընտան եօգարըյա չըգարամազլար: Պու սէպէպտէն անլէրին քիլիսէտէ մէվգիլի զայթ նազիք տիր:

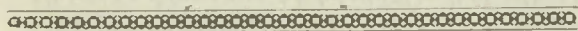
Անլէր քէնտիլէրին վէ աիլէլէրինն թէայյիւլի իշին տիւշիւնմէյէ մէճպուր տըրլար, հալ չու քի չօպանըղտա թէայյիւլ մէսէլէսի իլք եէրի թութարսա խըտմէթին սիհրի կիտէր: Զօպան ազլի նօգթա ի նազարտան նիշէ ճիհէթլէրտէ ճէմաաթտան իլէրի պուլունուր: քէնտի գանըլլարընը ճէմաաթընա ֆաիտէլի պիր սուրէթտէ նասըլ թէլգին էյլէսին: Ազլի ունսուրա էհէմիյէթ վէրսէ բուհանի հայաթ իհմալ էսիլմիշ օլապիլի: Կէնճէր եէնի ֆիքրլէր իս-

թէր. անլերին արգուսունա իճապէթ էթսէ մին-
պեր պիր նութգ՝ քիւրսիւսինն թահվիլ օլուր վէ
« իւլագի սիրէթ ունուտուլապիլիր :

Պու մուրթէլիֆ ահվալ արասընտա չօպան
նասըլ իչլէմէլի տիր քի ալի վագթտա քիւլ-
սէնին բուհանի հայաթը թէշվիգ էտիւլպիլ-
սին : Շէօյլէ քի հէմ քէնտի հաշասըն, հէմ քի-
լիսէյի պօսլար թէարրուզընա գարշը միւտա-
ֆաա էտէպիլսին : Կէնճլէրի թալիմ վէ քեսմիլ-
լերի թէսէլի էտէպիլսին վէ ճիւմլէսինի մու-
ղատտէս հայաթտա իրշատ էտէպիլսին :

Էկէր քիլիսէ հայաթընըն տէվամընը իս-
թէյօր իսէք անըն փաք վէ մուգատտէս օլմա-
սընա սայ էթմէլի իզ : Էկէր քիլիսէնին մուգատտ
տէս օլմասընը արգու էտիյօր իսէք, քիլիսէ ս-
գալարը, քիլիսէ մէմուրլարը վէ քիլիսէ չօպան-
լարը քէնտի չախսի հայաթլարընտա վէ քիլի-
սէ ումուրընըն իտարէսինտէ Գրիստոսըն բու-
հունա կէօրէ մուամէլէ էթմէյէ սայ էլլէմէլի
տիրէր :

Յ. Գ. Գ.

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ԵՆՀՈՎԱ ՄԱԳՏԻՍԻՄԻՉ

«0 գէման Ենհովասան պու քէլամ պոնա
կէլտի : «Էյ իպն ի առէմ, Երուսաղէմ սէքէնէ-
սի՝ սիզ սիւրկիւնէ կիթմիշ օլանլար հագգըն-
տա տէյօրլար քի «Սիզ Ենհովասան ուզագը-
նըզ, պու տիյար պիզէ աիտ տիր» : Իմտի անլէ-
րէ պէօյլէ սէօյլէ, «Ենհովա տէյօր քի «Էվվէթ,
անլէրի միլլէթլէր արասընա Պէն կէօնտէրտիմ,
վէ էճնէպի մէմլէքէթլէրէ Պէն տաղըթտըմ, ֆա-
գաթ Պէն Ենհովա անլէրիմ մագտիսի օլաւա-
ղըմ» :

Եիւրէյիւնին թէլլէրի՝ Երուսաղէմին մու-
գատտէս Հէյքէլինէ պաղլը, վէ խայալը՝ օ գէ-
մինի Մագտիսին ճէլալընըն իառէսի իլէ տօլու
օլան Եգեկիլէ տիր քի սիւրկիւնլիւքտէ պու
պէօյլէ փէյղամ կէլտի, վէ 0՝ սիւրկիւնլիւ-
յիւն աճը թէճրիպլէրի ալթընտա պու սէօզլէ-
րի սէօյլէմէյէ մէճպուր օլտու : «Պէն Ենհովա
անլէրին Մագտիսի օլաճաղըմ» : Իսրայէլիլէր
էօյրէնմէյէ մէճպուր օլտուլար քի տին՝ պիր
թագըմ ալին ու ատաթըն իճրասընա մէրպութ

տէյիլ տիր, վէ Ենհովա՝ Հէյքէլին մութան-
թան քէմէրլէրի ալթընտա օլտըլը գատար,
չէօլլէր վէ պէյապանլարտա տախի պուլունա-
պիլիր : Սիւրկիւնլիւք՝ Իսրայէլի սիյասի պիր
մէվճուտ հալինտէ մահվ էլլէտի, աճմա բու-
հանի պիր գուվվէթ հալինտէ էպէտիյէն գաիմ
գըլար : Եննի Ահտըն էն պէօյլէք պէրէքէթլէրի
իչիւն Ահտը Աթիգ տէվրէսինին փէյղամպէր-
լէրինէ, վէ խուսուսա էսարէթ տէվրէսինէ մին
նէթտար ըզ : Սէվիլնէճէք պիր խուսուսա տըր քի
պէշէրիյէթէ էն չօգ խըզմէթ էտէնլէր գէնկին-
լէր տէյիլ, վէ տիւնեանըն թէրագգընա էն
չօգ թէէսիւր էտէն գաւմլար՝ էն պէօյլէք սիյա-
սի գաւմլար օլմամըշ տըր : Քիւլիւք Աթինա՝
էօլմէզ Կսէրլէր մէյառնա կէթիւրտի, վէ քիւ-
չիւք Իսրայէլ տիւնեանըն բուհանի բէհպէրի օլ-
տու : Ասրլարտան պէրու ինսանլար օ փունար-
լարտան հայաթ սուլարը իչմիշ վէ հալա տիւ-
քէտէմէմիշ տիր : Շու Եիրմինճի մէտէնիյէթ
ասընըն սէրվէթ ու սամանը իչլէտէ պիլլէ՝ էն
պէլիզ իսթիսլէրին լիսան վէ գալէմիւնտէն պիր
Եգեկիլէ Եա պիր Երեմիանըն մէհսիյէսինի ի-
չիթմէք՝ Փիլվազը հայրէթէֆղա տըր :

Աճէպա չու տիւլիւն վէ սէրկէրտան հա-
լիմիզտէ՝ պիզիմ իչիւն նէ՞ իւմիտ օլապիլիր :
Սիյասիճէ ուֆուգըմըզ գարանլըզ, սէրվէթճէ
նան փարայա միւհթաճ, հէր քէստէն մէթրուք
վէ մուհագգար պիր հալտէ իզ : Հէր տաղ պաշը
պիր մէլճա, հէր սիւրկիւն օճաղը պիր գօնագ
մահալը տըր : Իպատէթիսանլէրտէն մահրու-
մըզ, վէ հէր չատըր ալթը պիզէ պիր հէյքէլ
տիր : Գուվվէթիմիզի նէրէ՞տէն արայալըմ,
վէ իւմիտ չիւլէսի իչիւն նէ՞րէյէ կէօզ գալտը-
րալըմ :

«Ենհովա Պիզիմ մագտիսիմիզ տիր» :
Աճէպա տինին բուհանի մանասընը անլամաղա
միւհթաճ տէյիլ մի իզ : Ալլահըն հուզուր վէ
գուվվէթի արամըզտա տըր, Օնը հիսս էթմէյէ
վէ Եննի բուհանի պիր պասարա միւհթաճ տէ-
յիլ մի իզ :

«Ինճիլի քիլիսալարըն մագտիսի նէ՞ տիր,
վէ պիզ նէ՞ իչիւն մէվճուտ ըզ» սուալը չօգ քէր-
րէ թագտիմ էտիլմէքտէ տիր : Իքի նօզթայը
զիքը էթմէք իսթէրիզ : Պիրինճի, պիզ Եննի պիր
էօմը իչիւն մէվճուտ ըզ : Պու կիւն նիչլէր ի-
չիւն էօմը՝ Եննէք վէ իչմէք, գաղանձագ վէ
սարֆ էթմէքտէն իպարէթ տիր : Պէօյլէք պիր
Իսթիյաճ Եօզ մը տըր կէօսթէրմէլիյէ քի

էօմր՝ հէմէք վէ իշմէք տէյիլ, օնտան իւսթիւն պիր շէյ տիր: Էօմր՝ բուհանի միւշարէքէթ տիր: Էօմրին էսասը՝ բուհանի վէ ախլազի տիր: Հագիզաթսըզլըզ վէ ախլազսըզլըզ՝ ինսան հալինտէ թէտէննի, հաթթա էօլիւմ տիր: Տին՝ պիր թագըմ ալին վէ մէրասիւմ տէյիլ, Ալլահ իլէ միւշարէքէթ տիր: Էօմրին բահաթ վէ մէսէրրէթիւնտէ, հէմ տէրտ ու զամմընտա Ալլահը կէօրմէք տիր: Չէօլիւն պէյապանլարընտա պիլէ՝ Եէհովայը վէ Մագտիսինի պուլմագ տըր: Շարգտա վէ զարպտա, չիմայտա վէ ճէնուպտա, պուլունտըզմըզ հէր տիյար վէ մահալտէ, պուլնա պէօյիւք իհթիյան Եօ֊մը տըր: Իշթէ պիլ պուլնը կէօսթէրմէքլիյէ տալէթ օլունմուշըզ, վէ պուլնըն շահիտլէրի օլապիլիւր իզ:

Աղը՝ թէճրիպէլիլ ալթընտա՝ պապր ու սէլամէթիմիլ, չարչու վէ պաղարտա՝ իսթիզամէթ ու հագգանիյէթիմիլ, Փամիլեա հայաթըմըզտա՝ գուտսիյէթ վէ մուհապպէթիմիլ, վէ չատըր վէ գուլիպէլէրաէքի սաստէ վէ ճիտսի իպատէթլէրիմիլ իլէ պուլնը կթրաֆըմըզտաքիլէրէ կէօսթէրէպիլիլ իզ: Պիլ սիյասէթճէ տիւշ միւշ պիր միլլէթ իզ, ամմա բուհանի պիր փէյզամմըզ վար տըր:

Իքինճի նօզթա՝ պիլ Աւետարանչակամ պիր ճէմիյէթ իզ: Ինճիլի քիլիսալարըն մագսէտի՝ պիր կրուփ հալինտէ ալըրլարագ քէնտի քէնտիլէրինի կէօսթէրմէք, եա տա էճտատըմըզտան գալմըշ րիվայէթլէրի մուհաֆագա էթմէք տէյիլ տիր: Ինճիլի թէպչիր էթմէք, Քրիստոսուն միւթտէսինի գուլմէթտէ օլանլարա թէպլիլ էթմէք, Ալլահըն էվիլին էվլատլարը իքէն տըշարտա եաշայանլարը Ալլահըն պէօյիւք Փամիլեասընըն իմթիյազլարընա տալէթ էթմէք տիր: Յիսուս՝ շահիրտլէրինէ «Կիտինիլ, ճիւմլէ միլլէթլէրի շահիրտ էտինիլ» տէտի: Յիսուսըն խրտմէթճիլէրի հալինտէ կիտիպ, Եօլ քէնարլարընտա, քէօշէ պաշլարընտա տիւգիլին ինսանլարը Մէլէքիւթ Ուլլահըն պէօյիւք զիյաֆէթինէ տալէթ էտէճէյիլ: Թէպչիր ի պէշարէթին մանասընը Փարգլը Փարգլը թէֆսիր էտէպիլիլիլ: Փագաթ հէր նէ թէֆսիր տէ վէրսէք՝ չու մալիւմ տիր քի Յիսուսը պիլմէյէ տիւնեա միւհթամ տըր, վէ պիլ Յիսուսը կէօսթէրմէքլիյէ տալէթ օլունմուշ ըզ:

Պու նօզթայը եէնի պիր մանատա անլամագ լըզա միւհթամ տէյիլ մի իզ: Եիւզլէրճէ սէնէ-

լէր Քրիստոսը պիլմէյէն պիր միլլէթ արասընտա եաշատըզ, Փագաթ աճէպա Քրիստոսը օնլարա պիլտիրմէք իշին տիւշիւնտիլէ մի: Պու պապտէ՝ սէօզ վէ Փիլիպէրիմիլ իլէ էլիմիլտէն կէլէնի եափտըզ մը: «Պէն հէմ Եունանիյէ, հէմ պարպարա պօրճուլ ըմ» տէյէն վէ եէրտէն եէրէ գօլալանան Պօղոս րէսուլըն բուհը պիլտէ պուլունտը մը: Կէշմիշ հէր նէ տէ օլմուշ իսէ յուլն, պու կիւն պու բուհըն ալէվրիլ օլմասընա միւհթամ ըզ: Թէպչիր ի պէշարէթ բուհըյէ մէմուլ օլան պիր Քիլիսա էօլմէլ: Պու կիւն Յիսուսը պիլմէյէն գալմլար արասընա աթըլմըշ ըզ, վէ Ինճիլի թագտիմ էթմէքլիյիմիլ հիշ պիր մանի Եօլ տըր: Պիլ թէատտի էյլէյէնլէրէ գարշը տիւշիւնկիլմիլ հէր նէ տէ օլսա, չու պէլլի տիր քի Քրիսթիանլար հալինտէ՝ Քրիստոսը օնլարա սէօյլէմէյէ վէ կէօսթէրմէյէ պօրճուլ ըզ: Պուլնը եափմագ՝ պիլիմ իշին հայաթ վէ գուլվէթ տիր: Պունտան տօլայը գայդուսըզլըզ՝ պիլիմ իշին զաթիլիք վէ թէտէննի տիր: Նէ զէման Ամէրիլա վէ էվրօփատաքի զէնկիւն քիլիսէլէրիմիլ վէ մուհաճի մէրքէլլէրինտէքի սիւրկիւն ճէմատլարըմըզ պու եիւքսէք իտէալ իլէ ալէվրիլ օլուր, վէ էլ էլէ վէրէլէք պիլիմ փարամըզ վէ պիլիմ ատմիմիլ իլէ պու իշէ էլ աթար իսէք, պիլա շիւպէն Ինճիլի Քիլիսալարըմըզըն թարիլինտէ եէնի պիր սահիֆէ աշըլաճագ տըր: Եէթէր գատար Քիթապըն թէֆսիր վէ չու եա պու այէթին մանասը հագգընտա պիրի պիրիմիլ իլէ չէրէշտիք վէ նաֆիլէ գուլվէթ սարֆ էթտիք: Էօթէտէ Ալլահըն մէլէքիւթիւնիւն պէօյիւք իշի տուրուր իքէն՝ օնը իհմալ էթտիք: Աճէպա արթըզ Փիլըր վէ գուլվէթիմիլ եէնի պիր ճիհէթէ թէվճիհ էթսէք օլմագ մը: «Էվլէլա Ալլահըն մէլէքիւթիւնիւ արայընըզ» տէտի Յիսուս: Աճէպա էվլէլա օնը արասագ, պաշգա շէյլէր պիլէ իւլվէ օլունմալաճագ մը:

Մագտիսիմիլ Եէհովա տըր: Հէր զարիպ տիյար՝ պիլ պիր պէյթուլլահ տըր: Եէհովանըն հուզուրը իշինտէ եաշայալըմ, վէ Եէհովանըն նուրընը էթրաֆըմըզ նէշը էտէլիմ:

ԼՈՒԹՅՈՒ ԼԵՒՈՆԵԱՆ

Աթիմա

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵՍԱ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ՔԻԼԻՍԷԼԵՐ

Աւետարանչականներն Դեկտեմբեր նուսխէ Լրատուսընտա Հայաստանտաքի Աւետարանա-
կան իշ հազգընտա մուֆասսալ մալիւմաթ վէ-
րիւմիշ օլարադ անտէն աթիտէքի դըթալարը
իզթիպաս էտէր իղ:

Կովկասիատա Ինճիլի իշ էվվէլա 1825տէ
Ղարապաղըն Շուշի շէհրինտէ վէ սօնրա 1828
տէ Շամախտա Զուիշէրիալը միսիօնէրլէր թա-
րաֆընտան պաշլամըշ իսէ տէ 1837տէ հիւքիւ-
մէթ թարաֆընտան մէն էտիւմիշ տիր: Լաքին
Սարգիս Վարժապետ Համբարձումեան երնէ ի-
շի տէվամ էյլէմիշ տիր: Շամախտաքի Աւետա-
րանականլար 1866տա Լուտերական քիլիսէ իլէ
պիրլէշէրէք, անլէրտէն Պաղույա հիճրէթ է-
տէնլէր իշի իլէրի կէօթիւրմիւլէլը, լաքին 1918
տէ Թիւրքլէրին օլ թարաֆլարա հիւճիւմիւ նէ-
թիճէսինտէ Շէմալի Կովկասիայա վէ Ռուսիա-
յա հիճրէթ էթմիշ տիր:

Երեւան թարաֆընտա Ինճիլի իշ 1850տէ
էջմիաժին միարանլարընտան Ղազար վարդա-
պետ էլի իլէ պաշլամըշ օլուպ սօնրա Ամէրի-
գալը վէ Շուշտլի միսիօնէրլէր անը իլէրի
կէօթիւրմիւլէլը տիր: Պու իշ պաղէն զաիֆլէ-
լէնէրէք, պաղէն դուվլէթլէնէրէք շիմտիշտէք
տէվամ էթմիշ տիր:

Լէնինականտա (Ալէքսանթրափօլ) տախի
Ինճիլի իշ 1850տէ պաշլալալ Ալըդ Շիրին վէ
Ալըդ Մալուլ նամ իքի էրմէնի շաիրլէր Յիսու-
սըն մուհապլէթինի վազ վէ թէրէննիւմ էտէ-
րէք վէ Սարը Կեափուրեան վէ Շաքարեան նա-
մընտա իքի վաղլար իշլէշէրէք իշի իլէրի կէօ-
թիւրմիւլէլը իսէ տէ, թէատտի սէպէպլինտէն
տարմատաղըն օլմուլար տըր:

Թիֆլիստէ տախի Ինճիլի իշի Շուշտլի մի-
սիօնէրլէր 1850տէ պաշլամըշլար վէ թա մու-
հարէպէնին սօնուհատէք տէվամ էյլէմիշ տիր:
Էրմէնի վաղլարտան էն պէլլիսի շիմտի Լօս
Անկէլէստէ պուլուհան Վեր. Մարգար Տէր Ա-
սատուրեան օլմուլ տըր: 1919տա Շուշտլի մի-
սիօնէրլէր օրատա իշլէմիշլէրսէ տէ, Կիւրճիս-
թանըն Սօվիէթ իտարէսինէ կէշմէսի իւզէրինէ
անլէր տախի օլ իշի պրազմըշլար տըր:

Պու կիւն Հայաստանտա պուլուհան Ինճիլի
քիլիսէլէր «Արարատեան Միութիւն» նամը իլէ
պիր իթթիհատ թէշքիլ էթմիշ օլուպ անըն պա-
նունը էսասիսինի Սօվիէթ հիւքիւմէթի րէմէն

թասաղդ էյլէմիշ տիր: Պու Միութիւնըն 12նճի
սէնէվի իճթիմաը 1926նըն Մայիս 28-30ընտա
Երեւանտա ազոտ էտիւմիշ տիր: Պու իճթիմա-
տա քիլիսէլէրին զաիֆլիլի վէ վաղլարըն նօդ-
սանը նազարը իթիպարա ալընարադ վէ հիւքիւ-
մէթին միւսաատէսինտէն իսթիֆատէ էտէրէք
քիլիսէլէր արասընտա ինթիպազը րուհանի
հուսուլուհա չալըշմազա գարար վէրտիլէր:

Երեւանտա վաղլար Վեր. Վահան Միքա-
յէլեանց վէ Պրն. Սուրէնեանց վէ Պրն. Սուրէն
Աւետեան տըրլար: Օրայա Երեւանիսթանտան
հիճրէթ էթմիշ օլան էրմէնիլէր «Բիւթանիոյ
Համայնք» իսմի իլէ պիր թէշքիլաթ մէյտանա
կէթիւրմիշ օլարադ օրատա իպատէթ իւրտմէթ-
լէրինի տէվամ էթմէք իշիւն հիւքիւմէթտէն
րուսսաթ ալմըշլար տըր: Պուլար Երեւանիս-
թանտան Վեր. Բ. Պէրպէրեանը քէնտիլէրէ չօ-
պան տէյու տալէթ էյլէմիշլէր տիր: Պուլար
պիր քիլիսէ վէ մէքթէպ տախի եափմազ տիւ-
շիւնիւլար: Տիկէր քիլիսէլէր տախի Ինճիլի
իշի զայրէթլէ իլէրի սիւրմէք նիյէթինտէ տիր-
լէր: Լաքին հէփ պու ճէմաաթլար հէմ Հա-
յաստանտա տին ալէյհինտէ օլան հարաքէթէ
մուգալլէմէթ էթմէլի տիրլէր, հէմ տէ իզթի-
սատի կիւճիւլէ օղրաշլար: Թրքահայլար
տան Հայաստանա հիճրէթ էտէնլէրտէն նիշէ-
լէր Ինճիլի իշ իշթիրաք էթմէքտէ տիրլէր:

Հայաստանտա 18 եէրտէ Ինճիլի ճէմաաթ
պուլուհուպ պուլարտան Տիւնի ճէմաաթ եէր-
լէրի վար, պաղիսինին տահա պիր քիլիսէ պի-
նասը եօզ տըր: Թիֆլիսի տէ հիսապա գօր իսէք
հիւմէսինտէ Ինճիլի ճէմաաթըն նուֆուսը
1250յի միւթէճալը տըր: Պուլըն 250սի Թիֆ-
լիստէ պուլուհուլար:

Ամէրիգանըն Աւետարանչական Ընկերակ-
ցութիւնը Հայաստանտա պուլուհան Ինճիլի ի-
շէ տախի մուալէնէթ էթմէքտէ տիր: Շիգալօ-
տաքի Հայ Աւետարանական քիլիսէ Հայաստա-
նա կէօնտէրիլէն իանէնին նըսֆընը թէտիլէ էթ
մէյէ վատ էյլէմիշ տիր:

Փէնսիլվէնիա տար էլ Փինուը իլէ Պրի-
թիշ միւզէյում թարաֆընտան քէշֆիյաթ իճրա
էտէնլէր իրազտա Քիլտանիլէրին Ուր շէհրին-
տէ եէնի էսէրլէր պուլմուլար քի Քրիստոստան
2068 սէնէ էվվէլէ կիտիլար: Ալըլան այ իւհը-
նըն հէյքէլի տիր քի Արրահամըն էյամընըն սա-
նէմլէրինի հալի տիր:

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ՍՕՆ ԳՈՒՐԹՈՒԼՈՒՇՈՒՄ

Ա.

1922 սենյակի էրմենի թարիխինն էն սիյակ վէ էն մէյուսիյէթլէ տօլու սահիֆէսինի թէշ-բիլ էտէր: Պու սէնէտէ իտի քի Ֆրանսըզլար քէնտիլէրին խէլասը իշլեն եիւզպիլնէրճէ գուր-պան վէրիւ միլարլարճա ալթուն սարֆ էտէն Ինկիլիզ միւթթէֆիզլէրինէ հասէտ էտէրէք՝ օնլարա քէօթիլիւբ օլտուն տէյու հիմայէլէրի-նէ թէսլիւ օլտունմուշ դավալը միլլէթիմիդի թէրք էտիւ՝ Կիլիկիանըն օ կիւզէլ թօփրապա-րընը պօշալթուրլար: Պէօյլէ պիր խըյանէթ տիւննա ապա գայտ էթմէմիշ տիր:

Այնի սէնէտէ Եունանլար եինէ քէնտի չար-փըզ վէ ահմազ սիյասէթլէրի վէ Ֆրանսա իլէ Իթալիանըն խըյանէթի եիւզիւնտէն մատտի, մանէվի գաթֆիլիէ տիւշիւպ, իքի եիւզ պինլիք օրտուլարը իլէ Քէմալ չէթէլէրի էօնիւնտէն թարիխտէ միսլի կէօրիւմէմիշ րէզալէթ իլէ գաշըշտըլար: Տիւշմէն Եօզ իքէն սալթ գօրգու վէ փէնիֆ իլէ պիր պիրլէրինի թէփէլէյէրէք թալշանլար կիպի տէնիլէ տէօթիւտիլէր: Միլլէ աֆէթիմիդին էն հիյպէթիսի օ սէնէ վու գու պուլտու: Էվլէլէրի հէր նէ ֆէլաքէթ, հէր նէ գան գըթալ օլտա եինէ իլէրիյէ պիր իմիտ իլէ պիր կիւն ազատլըզ վէ պիր խէլաս թասալ-վուրը իլէ թէսէլլի օլուր իտիք: Պու տէֆա տիւն Եա պիրի թէրք էյլէտի վէ տայանաճաղըմըզ էն ուֆազ պիր տալ տախի Լօզանտա զըրըլըպ տիւշտիլ:

Օ վազըթ Ատանատա իտիմ: Ֆրանսըզ ճէ-նէրալը Տիւֆիյէ չէհրին էհալիսինտէն Իսլամ Քրիսթիան 50-60 քիշի պիրի հիւքիւմէթէ չա-լըրըպ Ֆրանքլին Պուիյյօնըն էնգարէտէ Թիւրք լէր իլէ պիր ահտնամէ Եափտըղընը վէ Կիլի-կիայը թէրք էտէճէյինի միւթտէ ?? էյլէտիք տէն սօնրա իլալէթէն չու սէօզլէրի սէօյլէտի:

«Թիւրքլէրին մէտէնիյէթիինն տէրէճէսինի Կիլիկիայա կէլտիքտէն սօնրաքի մուամէլէլէ-րինտէն անլայաճաղըզ»:

Պէն էրթէսի կիւնիւ Սթամպուլա գաշտըմ, օրատա տուրուպ տա Թիւրք վաթանտաշլարը-մրղըն մէտէնիյէթիինն տէրէճէսինի սընամաղա իշթահըմ չէքմէտի: Սօնրա անլատըմ քի Ատա-

նայա կէլտիքտէն սօնրա իլք իշլէրի Ֆրանսըզ ասքէրլէրինն էօլիւլէրինի մէգարտան չըգար-մազ օլմուշ, Թապիի ճէն. Տիւֆիյէնն տէ օ մէրազը տէֆ օլմուշ օլտու:

Սթամպուլա պիր գաշ ալլար գալտըգտան սօնրա Պալքէսիւր Թարաֆընա կիթտիմ: Օրա-սը Եունանլար էլինտէ իտիյինտէն պիր գաշ ալ օրտա իճրա ի սէնաաթ իշլեն կիթմիշ ի-տիմ: Պիր գաշ կիւն սօնրա Եունան գօմանտալը չաղըրըպ Քիւրմասթը տէնիլէն պիր գասապա-տա պիր պէյ կէօզլէրինն թէտալիսի իշլեն թէ-լէֆօն իլէ պէնի թալէպ էթմիշ իտիյինի սէօյ-լէտի:

«Նասըլ պիր քիմսէ տիր պու պէյ» սօր-տըմ:

«Էն պիրինճի չէթէ պաշը տըր, գաթիլ վէ Եօլ քէսիճի տիր», ճէվապ վէրտի գօմանտան:

Օ անտէ թէաճճիւպ իլէ Եիւզիւնէ պագտը-ղըմը կէօրիւպ: «Միլլէ նէ», քիմ օլուրսա օլ-տուն. չիմտի պիղիմ առէմիմիզ տիր. սիզ իւճ-րէթինիլի ալըպ կիտինիզ, թէտալի էաինիզ» տէտի:

«Փէք էյի տիւշիւնէյիմ» տէյէրէք տըշարը չըգտըմ: Վէ տօսթլարտան սօրուպ անլատըմ քի պու պէյ տէտիյի սապըզ ալաղը Եալըն պիր քէօյլիւ օլուպ մէրքէպ իւզէրինտէ տաղտան օ-տուն քէօմիւր կէթիլիւր սաթար իմիշ, հարպ ը ումուսիտէ ասքէրլիքտէն գաշըպ օ թարաֆ տաղլարա չէքիւմիշ, պաշընա պիր թագըմ էշ-գիյա թօփլայըպ էթրաֆտա վուրուր, գըրար, քէօյլէրէ հիւճմ էտէր, առէմ սօյար վէ գաթլ էտէր իմիշ: Իթթիհատըլար պիր տէֆա Եա-գալայըպ Պուլատա հապս էթմիշլէր վէ իտա-մա հիւքմ էթմիշլէր իսէ տէ հապսխանէտէն 50-60 ալազ Եօգարըտան աշաղը աթլայըպ գաշմըշ վէ եինէ տաղլարա չըգմըշ, էվլէլէրի սանաաթը նա՝ Եանի էշգիյալըզ, վուրմազ, սօյմազ, քէօյ պատմազ իշլինէ տէվամ էտէր իմիշ, օ հալտէ փէք չօզ սէրվէթ փէյտա էյլէմիշ, քէնտի կիպի գաշազ վէ էշգիյալարը պաշընա թօփլայըպ օլ-մուշ պիր Տալուտ պէյ:

Միւթարէքտէ աֆլ ը ումուսիտէն իսթի-ֆատէ էտիպ չէհրէ էնիւշ, կիւզէլ պիր գօնազ-տա լօրտ կիպի Եաշար իքէն Միլլիճիլէր իշէ պաշլամըշ: Տալուտ պէյ քէնտինէ օքան թէհիւ-քէյի կէօրիւպ եինէ տաղա գաշմըշ՝ առէմիլէրի իլէ: Եինէ վուրուշուպ չարիւրըր իքէն Եունան-լար Իզմիրտէն պէրու հիւճիւմ իլէ օրալարը

զապթ էյլէմիշէր: Տափուտ պէյ թապիի պիր չէյտէն խապէրի օլմատըղը հալտէ թիւրք միլլի օրտուսուսուսն զաշտըղընը կէօրիւպ մէսէլէյի անլամըչ, տաղտան էնիպ Եոնանլարա իլթի- ճա էյլէմիշ: Եոնան օրտուսուս քէնսինի թիւրք Միլլիճի չէթէլէրի իլէ տէօյիւշմէք իւզրէ քէն- տի աստէմլէրինին պաշընա գօմանտան թային էթմիշ, օլմուշ թազիպ միւֆրէզէ գօմանտանը Տափուտ Պէյ: Իշթէ օ քէօմիւրճիւ շիմտի պիր գօմանտան հալինտէ պաշընտաքի 70-80 հայ- տուտլարա էմր էտիպ՝ միլլիճիլէր իլէ հարպ էթմէքտէ վէ օ տաղլարտա օրմանլարտա նու- ֆուշ իշլէթմէքտէ իտի: Պէօյլէ պիր քիմսէնին կէօղիւնէ ամէլիյաթ հափմադ իշիւն կիթմէլի իտիմ:

Իւճրէթիմի թէքլիֆ էթտիմ, Տափուտ պէյ զապուլ էթտի, ալթը կիւն օրատա գալմադ իւզ- րէ միւթապըզ գալըպ էրթէսի կիւնիւ Պալը Գէ- սիրտէն շմէնտըֆէր իլէ Սուսուրլուզ տէնիլէն պիր մահալա կէլտիք քի օրատան էօթէ շմէն- տըֆէր օլմայըպ աթ հա արապա իլէ կիտէճէք իտիմ:

Ազաւմ իւզէրի Սուսուրլուզ սթառիօնընա էնէր էնմէզ գարշըյա պագտըմ պիր չիֆթ սի- յահ աթ գօշուրու կիւզէլ պիր արապա տուրու- յօր իտի, վէ Արապանըն էթրաֆընտա 8 թանէ աթըլ աստէմլէր վար իտի: Լաքին նէ հիյպէթլու ինսանլար իտի: Իւզէրիլէրի եօգարըտան աշաղը տիշլէրինէ գատար միւսէլլահ, էլպիսէլէրի ա- ճայըպ պիր փօթուր վէ տիզլիքտէն իպարէթ, պաշլարընտա իտէ Հայլարը գաթլ էթմէք իշիւն Իթթիհաստճըլարըն թէշքիլ էյլէտիյի չէթէլէ- րին պաշընտաքի կիպի սիյահ պիր չէյլէր սա- րըլը իտի:

Պու հայտուտլարըն պէօյիւյիւ հանըմա կէ- լիպ «Տօգթօր սիզ մի՝ սինիզ», տէյու սօրտու:

«Էվվէթ պէն իմ», ճէվապ վէրտիյիմտէ:

«Պուշուրուսըզ», տէյիպ պէնի օ խուսուսի արապայա գլաղուզլատը:

Կիւնէչ պաթմադ իւզրէ իտի, արապայա օ- թուրտուճ, պու հայտուտլարտան պիրիսի չը- զըպ արապանըն էօնիւնէ օթուրտը, էթրաֆը- մա պագտըմ ճիւմլէսի աթլարա պինմիշէր, մալզէրլէրի տիզլէրինտէ սօլ էլլէրի թութմուշ օլուպ կէօքսլէրի ֆիշէնքլէր իլէ տէօշէլի, պէլ- քէրի գամա վէ խանչէրլէր տիզլի իտիլէր, քի՞մ պիլիւր պոնլարտան հէր պիրի գաշ տէֆա ին- ժան գանը տէօքմիւշ, քի՞մ պիլիւր նէ գատար

ճինայէթլէր իլէ վիճտանլարը գարարմը վէ նէլէր հափմադա մուզթէտիր իտիլէր տիւշիւն- տիւմ, լաքին ճանըմը էլլէրինէ թէսլիմ էտիպ տէօրթ պէշ սաաթ շու տաղլարտան վէ տէրէ- լէրտէն պոնլար իլէ կիտէճէք իտիմ:

Պիր էմր իւզէրինէ արապա եօլա չըզտը, հայտուտլարտան տէօրտիւ իլէրիտէ տէօրտիւ կէրիտէ արապայը օրթայա ալմը օլարադ ա- լայը վալա իլէ եօլա րէվան օլտուզ:

ՏՕԳ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

ԽԸԼԳԱԹ Ը ԱԼԷՄ — ԻԼՄ ՎԷ ԳԻԹԱՊ Ը

ՄՈՒԳԱՏՏԷՍ

Ալլահ իպթիտատա սէմալաթ ու գէմիքի խալգ էյլէտի. թէֆվիքն 1:1.

Ա.

Քիթապ Ը Մուգատտէսին իլք այէթի պա- լատէքի իպարէ իլէ պաշլայօր: Պու կիւնքի թա- րիխիմիդտէն թազրիպէն 3400 սէնէ էվվէլ Մոլ սէսին էլի իլէ հազըլմը տէյու գապուլ օլունան թէֆվիքն իւլ Մախլուգաթ քիթապը ալէմին թէք վինինի, եանի՝ նէ վէճ իւզրէ գուհուրա կէլ- տիյինի րիվայէթ էտէրէք, անը պիւթիւն թա- րիխէ էսաս գօյօր: Ասըլարտան պէրու իշպու քիթապը քիթիքիա էտէնլէր պուլունմուշ տըր. լաքին սօն 100-150 սէնէ գարֆընտա Գարք ը ա- լա (Հայըր գրիթիսիզմ) տէնիլէն ուսուլ՝ պիւ- թիւն քիթապըն րիվայէթիին տէվիրմէյէ չա- լըշմը տըր: Տինէ գարշը հազան միւսէլիֆէրին քիթապլարը հէր լիսանտա նէշը օլունմուշ տըր: Ըիսալէլէր, կազէթալար եէնի թալիմաթը ա- վամա հէր չիւպհէտէն արի, մուսատտադ գա- ղիյէլէր տէյու, լէզիզ լօզմալար կիպի թադ- տիմ էյլէմէքտէ տիրլէր:

Հէր հանկը պիր միւսպահէսէտէ հախօտ տա- ղատա մէսէլէնին սալթ պիր թարաֆընը տինլէ- մէքլէ հիւքմ վէրմէք ճաիզ տէյիլ տիր: Տինի ի- թիգաալմըզտա իտէ Պօղոս Առաքեալըն «Հէր շէյի թէճըրպէ էտիպ՝ էյի օլանը թութունուզ» (1. Սեւան. 5:21) սէօղլէրի էն էյի գլաղուզ տըրլար:

Իմտի Բահնիւմայը օգուլան տօսթլարըմը- զա էլիմիզէ կէշէն քիթապլարտան մուլթատար պիր մէճմուա մագամընտա՝ Քիթապ Ը Մու- գատտէս իլէ Իւլումը թապիլիյիյի պարըշու- րան նօգթալարը թագտիմ էթմէք իսթէրիզ:

Իլը հէրատէ շու խաթրըմըղտա օլտուն քի՝ Բիթապ Ը Մուգատտէս իլը գըսմընտա Ալէմին թէքվինինի վէ տիւնեայը տօլտուրան միլլէթլէ-րին, խուսուսա Իսրայէլ գաւմընըն, մուխթա-սար պիր թարիխինի, վէ էնճամ շէրիաթը պէ-յան էտիյօր իսէ տէ, անը պիր թարիխ եա մէ-ճէլլէ ատտ էտէմէյիղ. անըն պաշ մագսէտի «Թալիմ վէ թաղիր վէ իսլահ, վէ սալահ իշիւն Փայտէյի» օլմագ տըր. (2 Տիմ. 3:16):

Անըն թարիխէ ախտ գըսմընտա տըգգաթա շայան պիր հալ կէօրիւրիւղ: Միւնքիր ի Բի-թապ, շէտիտ քրիթիքա իլէ, պիր թաղըմ եան-լըշարընը պուլմուշ տէյու իտտիա էտէր իքէն, խարիճի թարիխին գայտլարը Պապէլ, Նինուէ, Մըսըր վէ սայըր մահալլէրտէ հաֆր օլունտուղ ճա, եանլըշ գանն օլունան րիվայէթլէրին հէփ-սինին տէ հաղիգաթը թէպէյիլին էտիյօր: Մէ-սէլա՝ Թէքվին 14աէ զիքր օլունան Քէտարլա-մի (էյլամ մէլիյի), անըն րէֆիլէրի, վէ անըն իլէ մուհարէպէ էտէն Սօդոմ վէ ճիւլար շէհր-յէրին մէլիքլէրինին րիվայէթի ասըլըղ պիր հիքեայէ տէյու րէտա օլունուր իքէն, Պապէլ ճիւլարընտա պուլունան լէվհալար իւղէրինտէ անլէրին իսմլէրի վէ մուհարէպէլէրի գայտ օ-լունմուշ պուլունտու: Հիթթիլէր անճագ Բի-թապ Ը Մուգատտէստէ զիքր օլունան խայալի պիր գաւմ արը տէնիլի իքէն, սօն ասը գար-ֆընտա քէշֆ օլունան էսթիլէրի անլէրին նէ գա-տար գուվլէթլի պիր գաւմ իտիքլէրինի թա-տիգ էտիյօր: (Բահնիւմանըն Մարա 20 վէ 27 նուսխէլէրինէ պաղըլա):

Թարիխսէ վէրտիյի մուխթասար իսպէր-լէր մուսատտագ օլտուղու կիպի, իւմճէ, խու-սուսա խըլլաթ Ը ալէմէ տաիր վէրտիյի մալիւ-մաթ տախի տօղրու օլտա կէրէք աիր: Միւնքիր ի Բիթապ՝ Յեսու 10: 12, 13աէ զիքր օլունան վաղընըն, եանի կիւնէշ վէ այ պիր կիւն եէ-րինտէն գըմըլտանմամասընըն վասֆընը իլէրի սիւրիւպ, «Նաղապիլ պիր շէյի հաղիգի պիր վաղըն տէյու վասֆ էտէն պիր քիթապըն հիշ պիր սէօղիւնէ իթիմտտ օլունամագ» տէր: Օլ քէյֆիլէթ իւմճէ Ֆիլվապի նաղապիլ տիր: Իս-րայէլ գաւմընըն խաթրը իշիւն Ալլահ քէնտի վաղ էյլէտիյի, թէղայիլը պիլմէզ գանուլա-րընա գարշը իշլէյիպ՝ Մանղումէ ի շէմսիյէնին պիլթիւն միւվաղէնէսինի պօղաճաղընը ասլա մէլմուլ էտէմէյիղ: Շու հայտէ մէղքիւր թա-րիֆի սալթ շաիրանէ ալապիլիլիղ. «Իշթէ պու

Եաշէր քիթապընտա մուհարէր տիր» սէօղլէրի տախի Մուվսէսին պու րիվայէթի իլհամ իլէ տէյիլ, անճագ պիղճէ շիմտի նամալիւմ պիր շաիրին քիթապընտան չէքիպ եաղմըշ իտիյինի կէօթէրիր: Պէլքի ասըլ վաղըն տիւմանլը հա-վատա պաղէն վուգու պուլան պիր նէվ սարապ (միքէյն) իտի, քի կիւնէշ պաթտըգտան սօնրա տախի պիր միւտտէթ հավատա ասըլը կիպի կէօրիւնիւր:

Որըլաթըն վասֆընտա թէսատիֆ էյլէտի լիմիլ իլը էնկէլ «Ալթը կիւն» մէսէլէսի տիր: Կիւնիւք Բիթապըն լիսան Ը ասլիսինտէ իսթի-մալ օլունան Իպրանիճէ Եօվմ (Արէպի՝ Եէվմ) լուղէթինտէն իլէրի կէլմիշ տիր: Իշպու լու-ղէթ, Թիւրքէտէ կիւն կիպի, Փարզը մանա-լարտա ալընապիլիլ: Կիւն՝ շէմս մանասընտա ալընըր. գիյա տէմէք տիր, վէ կիւնէշ՝ կիւնիւն՝ զիյանըն՝ Էշի, արգատաշը օլուր: Քէզա՝ գէ-ման մանասընտա ալընըր, «Արահամըն կիւն-լէրինտէ»: Բահաթ, եալտտ իգպալ մանասընը վէրիր, «Էյի կիւն կէօրէմէտի»:

24 սատթըղ կիւն անլաշըլամայաճաղը յունտան տախի պէտիհի տիր քի կիւնտիւղէ վէ կէճէյէ հիւքմ էթմէք վէ վաղըթլարա էօլիւ օլմագ իւղրէ հարատըլան Շէմսին վէ գամէրին խըլլաթըն տէօրտիւնիւ կիւնիւն ամէլի տէ-յու վասֆ էտիյօր: Իլը իւշ կիւնլէր զարֆընտա շէմս ու գամէր եօգ իտի իսէ, նասը՝ կիւն թա-յին օլունապիլիլ իտի:

Քէզա թէքվ. 2:4տէ «Բապպ Ալլահ գէմին վէ սէմավաթը հարաթտըղը կիւնտէ» թապիրին տէ պիլթիւն խըլլաթ միւտտէթիլի տէրճ էտի-յօր:

Մուվսէսին կիւնիւնտէ էհալինին էքսէրիյէ-թի ճահիլ վէ թալիմսիլ իտի. անլէրէ թէպլիղ օլունան մալիւմաթ գօլայճա անլաշըլըր թա-պիրլէր իլէ վէրիլմէլի իտի. շիմտիքի իւմ ի ար-ղըն պիլտիյի ասըլար, տէհրլէր, թէպէտտիւ լաթ Ը արղիլէ, գայա թապաղալարը, թէհաճ-ճիւրաթ վէ սայրէ անլաշըլամայաճագ վէ ի-նանըլամայաճագ իտի:

Իսրայէլ գաւմընըն Մըսըրտան խուրուճու թ. Մ. (Թարիլի Միլատտան) թաղրիպէն 1500 սէնէ էվլէլ իտի: Մուվսէսին Իսրայէլէ վէրտի-յի շէրիաթըն պաղը նօղթալարը թ. Մ. 2250 էվլէլ Պապէլ մէլիյի Համուրապիլին թահրիլ էթտիրտիյի 282 պէնտտէն իպարէթ գանուլա-րընա պէնդէր: Քէզա թուֆան րիվայէթի Մուվ-

սէստէն 500 սէնէ էլվէլ Պապիլոն էլվհալարըն-
տա դայտ օլունմուշ խտի: Վէ Ղարպի Ասիա-
տան տիւնեանն հէր թարաֆընա եայլմըշ օ-
լան 70 դատար Փարզլը միլէթլէր արասընտա
նազլ օլունմագտա պոլունմուշ տըր: Մըսըր՝
Մովսէսին կիւնիւնտէ օլ գէմանա դատար քէշֆ
օլունան ճիւմլէ իլմին վէ թարիխին թալիմ մէր
քէզի, պիր նէվ Տար իւլ Փիւնուն օլմուշ խտի:
Կիւնիւնտէ օլ գէմանն իւրօֆէսօրլարը խտիլէր:
Շիւպհէ եօզ տըր քի Մովսէս գըրզ եաչընա վա-
րանա դատար Ֆիրաօնուն խանէսինտէ պոլուն
մասըլլէ օլ գէմանն ճիւմլէ իլմլէրինէ աչինա
խտի: Լաքին այնի տէրէճէ շիւպհէսիզ տախի
տիր քի՝ անը Իսրայէլ գալմընա գլաղուզ վէ
հաքիմ թային էյլէյէն Սէմա վէ Սէտա եազ-
տըզը քիթապըն թէլիֆիլինտէ տախի անը հա-
զիգաթա իրչատ էյլէտի: Զիրա թէաճճիւպէ շա-
յան պիր հալ տըր քի պոլունտան 3400 սէնէ էվ-
վէլ հազըլան խըլզաթ ը ալէմ լիվայէթի, տա-
հա 100 սէնէտէն պէրու մէյտանա կէլէն իլմ ի
արզըն շիմաթի տահա միւթէմմէլ շէքլինտէ
թալիմ էյլէտի ի սուրէթէ մութապըզ պոլուն-
նույօր:

Շիմաթի պու լիվայէթին հէր պիր գըսմընը
սըլա իլէ թէֆթիշ հաշլիմ:

Էվվէլա՝ Անըն ուսուլու:— Պիւթիւն խըլզա
թըն լիվայէթի թէքվին Ննճի պապտան 2:4է
դատար վէրիլմիշ տիր: Չնճի պապըն պագի գա-
լան այթթլէրի Ատէմին խըլզաթընը թարիֆ է-
տիյօր վէ պիր նէվ թէքէրլիւր տիր: Իլք գըսմ-
տա Ալլահըն խմի Իպրանիճէտէ էլօհիմ, եանի
Ալլահլար տէնիլմիշ տիր, վէ Թէլլիս (Երրոր-
դութիւն) մանասընտա թէֆտիր օլունույօր: Ի-
քինճի գըստա, վէ անտէն սօնրա պիւթիւն
Քիթապտա Եէհօվա տէնիլիյօր:

Խըլզաթըն լիվայէթի իւչէր Եօվմտան ի-
պարէթ իքի Փասլա թագսիմ օլունապիլիւր:

Մուգատտէմէ:

Ալլահ իպթիտատէ սէմավաթ ու գէմինի
խալզ էյլէտի: Եալընըզ Ալլահ մէվճուտ: Ծի-
հան գուլմէթտէ:

Պիրիմնի ֆալ—Մատտի խըլզաթ:

Ննճի Եօվմ: Նուր գահիր օլուր:

Չնճի Եօվմ: Բագի (սէմավաթ) վէ սուլար
ալլըլըր:

Յնճի Եօվմ: Գարա վէ տէնիլֆթէֆրիզ օլը-
նըր: Նէպաթաթ զուհուր էտէր:

Իֆիմնի ֆալ—Հայաթի խըլզաթ:

Հնճի Եօվմ: Կիւնէշ վէ այ կէօրիւնմէյէ
պաշլար:

Յնճի Եօվմ: Հայվանաթըն էտնա սընըֆլա-
րընըն զուհուրու:

Յնճը Եօվմ: Ալա նէվլէրտէն հայվանաթ վէ
նիհայէթ Ատէմ խալզ օլունուր:

Յ. Յ. ՄԱՆԻՍԱՃԵԱՆ

ՎԵՐՄԷՔ ՏԱԻՄԱ ՄԻԻՊԱՐԷՔ ՏԻՐ

Պիր Փագիր վէ սուլ վալիտէնին 18 սիննի-
տէ օղլու զագէթա սաթարագ վալիտէ էվլատ
պիրլիքտէ մէսուտ պիր սուրէթտէ եաշարլար
խտի: Պէօլլէ պիր Ծնունդ կիւնիւ էրքէն իշինէ
կիտէր իքէն՝ «Վալիտէ պու կիւն պէնի պէքլէմէ
իշիմի պիթիլտիլիմտէ, օլապիլտիլի գատար
իւթիլար վէ սէֆիլ պիր ատէմ պոլունալ քէն-
տինէ պիր կիւզէլ թաամ եէտիրիպ վէ պազը էյ-
լէնճէլի եէրլէրի կէօսթէրէք պիր դաշ սա-
աթ իշիւն օլունն քէնտինի մէսուտ էթմէյէ շա-
լըշաճաղըմ» տէտի:

Մէրգում զագէթա սաթմապլա մէշըուլ օլ-
տուղու պիւթիւն վագըթտա, Քրիստոսըն էտ-
նա գարընտալ թէմիլէ էթտիլի նէվտէն Փա-
գիր վէ սէֆիլ պիր ատէմ արամագտա խտի:
Պու կիւն իշինի տահա թէզ պիթիլմիշ խտի, հէ-
ման օ վագըթտա արզու էթտիլի նէվտէն իւթի-
լար, սէֆիլ վէ իւթիլ պաշը վէթմուրտէ պիր
ատէմ կէօղիւնէ իլիշտի: Տէր հալ անա եազլա-
շըպ լէթաֆէթ վէ նէզաքէթլէ. «Փէտէր պու
կիւն պէնիմ իլէ պէրապէր պիր թաամ եէմէք իս
թէմէ՞զ մի սին, պու սապահ վալիտէմտէն բուս
սաթ ալտըմ քի պու կիւն Քրիստոսըն պիրա-
տէրի եէրինտէ պիր Փագիր իլէ պիր Քրիսմըս
հայաթը կէշիլիլիմ. նաալ էյի օլմա՞զ մը»
տէտի:

Ճէվապէն մէրգումուն թէպէսսիւմլէ «Մէմ
նուն օլուրում, թէշէքէր էտէրիմ» տէմէսի
իւզէրինէ՝ անը ալըպ պիր հօթէլէ կէօթիւրտիւ:
Անա մահղուզ օլաճաղը շէյլէրի եէտիրտիքտէն
վէ պիր դաշ սաաթ պազը կիւզէլ եէրլէրէ կէօ-
թիւրիպ էյլէնտիրտիքտէն սօնրա հիշ տէյիլ
շու Ծնունդ հաֆթաընը լահաթ եաշաըն Փիք
րի իլէ ճէպինէ տախի 5 տղար գօյտու վէ էլլինի
թութուպ, «Սէվկիլիւ փէտէր, չօզ սէվինիլ
իլ քի պու կիւն Բապա սէնի պանա Եօլլատը. զի
րա չօզ արզու էտիյօր իտիմ քի պու կիւնիւն
մուհիմ պիր գըսմընը Քրիստոսա խօշ կէլէն

պիր եօլտա կէշիրէյիմ, համտ օլտուն մուվաֆ-
ֆազ օլտում, պաշա տէֆա եինէ կէօրիւշէ-
լիմ», տէտիքտէն սօնրա պիր պիրլէրինտէն այ-
րուլուլար :

Շու ֆագիր վէ սէֆիլ պիր առէմ տէյու
ղանն օլունան զաթըն նասըլ պիր քիմսէ օլտու-
ղունու պիլմէք իսթէ՞ր մի սինիզ : Օ պիր մի-
լիօն տօլարտան զիյատէ գըյմէթի օլան միւլքէ
մալիք օլուպ՝ վարիսի վէ եազըն խըսըմը օլ-
մայան պիր զաթ իմիշ : Վէ միւմայիլէյհ թէպ-
տիլ ի գըյաֆէթ էտիպ պիր ֆուգարա գըլըղը-
նա կիրէրէք վարիյէթինի թէսլիմ էտէպիլէճէք
էյի պիր քիմսէ արամազ իսթէմիշ, վէ քէնտի
ֆիքրինտէ, պու կիւն չու հիյէթտէ չարշույա
կիտէյիմ պանա աճընարազ իշթիրազ և հիսս
կէօթէրէրէք, պիրլիքտէ պիր թաամ եէմէք-
լիյի թէքլիֆ էտէն քիմսէյի էմվալըմա վարիս
թաին էթմէք իւզրէ Ալլահըն կէօթէրալի քիմ
սէ սայայըմ տէյու գարար էյլէմիշ...

Հէման պու գարարընա կէօրէ հիշ վազըթ
ֆէվթ էթմէյէրէք կիտիպ գանունա մուվաֆըզ
օլարազ ճիւմլէ վարիյէթինի մէզքիւր զազէթա
սաթընը օլան կէնճէ հիպա վէ վազֆ էյլէ-
միշ տիր :

Մէզքիւր զազէթա սաթընը կէնճ Գրիստո-
սըն խաթըր իշիւն պիր ֆուգարայա թաամ եէ-
տիրէյիմ տէյու տիւշիւնիւր իքէն պիր միլիօնէ-
րէ եէտիրմիշ : Առաքիալըն տէտիյի կիպի պա-
զըլար պիլմէյէրէք մէլէֆլէր վէ մէլիֆլէր միւ-
սաֆիր էթտիլէր...

Սկօվտիա փարիշալարընտան Բօպէրթ
Պրուս էլգէմ օլան իսլահաթը էլտէ էտիպ թէ-
պաասընը մէսուտ գըլմազ մազսէտի իլէ թէպ-
տիլ ի հիյէթ մէմլէքէթինին հէր թարաֆընը
տօլաշըյօր իտի : Պէօյլէճէ պիր ազչամ կէճ վա-
զըթ եազմուրտան տա իսայլըճա ըսլանմըջ օլա-
րազ պիր քէօյէ եէթիշտի վէ իլք պուլտուղու
գափույու չալտը, գափույու աչան պիր իրթի-
յարճա գատըն իտի : Գըրալ գատընա, «Վալի-
տէ աճ, եօրղուն վէ ըսլանմըջ պիր էճնէպիյի
պու կիճէ միւսաֆիր էտէպիլի՞ր մի սին» տէյու
պիւալ էյլէտի :

Գատըն իշթիրաք և հիսս վէ նէզաքէթլէ ճէ
վապ վէրիպ՝ «էֆէնտի ճիւմլէ եօլունարը պի-
լա իսթիսնա պիր գաթըն խաթըր իշիւն սէվէ-
րէք վէ սէվիլէրէք գապուլ էտէրիմ» տէտի :
Գըրալ պու սէօզտէն միւթէէսսիր օլարազ. «Ա-
ճէպա քի՞մ տիր օ պիր քաթ քի անըն խաթըր ի-

շիւն պու գատար ֆէտաքեարլըզ վէ գաճէթէ
րազի օլույօրսուն» սօրտու : Գատըն ճէվապէն
«Օ գաթ պիլիմ ատիլ մէլիյիմիզ վէ միլլէթի-
միզին մուհիպալ փիտէրի Բօպէրթ Պրուս տըր»
տէտի :

Սահահ տիր քի հէր իսայըր խահլըզ վէ հէր
միւսաֆիր փէրվէրլիք կէօթէրէն քիմսէ պիր
մէլիֆ, եա պիր միլիօնէրէ քէսատիֆ էթմէզ,
ֆագաթ իման վէ մուհապպէթ իլէ էտիլէն քիւ-
շիւք եա պէօյիւք հէր իւրտմէթ հէր ֆէտաքեար
լըզ Յիսուս վասիթասը իլէ գաթըլանըր : Պի-
լիսինիզ էն սօն մուհաքէմէ կիւնիւնտէ հաքիմ
սէվկիւլիւ միւմիլէրինին պազը եափաղըլարը
էյի շէյլէրի զիքը էթտիյի սըրատա անլէր փէք
միւթէէսիր օլարազ. «Եա Բապա սէնի նէ զէ-
ման կէօրաիւք տէ պու խըստմէթլէրի էթտիք»,
տէմէլէրի իւզէրինէ, Հաքիմին ճէվապը մալիւ-
միւմիզ տիր. «Յիլ հազիգէ սիգէ տէրիմ քի՞
մատամ քի պու էն էտնա գարընտաշլարըմըն պի
րինէ էթտիմիզ, պանա էթմիշ օլտունուզ՝ տէյէ
նէֆ տիր :» Պիլիմ միլլէթճէ պուլունտուղըմըզ
չու վազըթ՝ փէք միւսթէսնա պիր վազըթ տըր,
հէր թարաֆտա իհթիյաճ վար : Հէր մինպէր,
հէր զազէթա վէ հէր շիրքէթ իհթիյաճ վէ իա-
նէ հազընտա սէօյլէմէքտէ տիր : Պէօյլէ սըրա-
տա նէ՞ միւպարէք տիր ալմազ մէճպուրիյէ-
թինտէ օլմայանլար, վէ տահա զիյատէ միւպա-
րէք տիր վէրմէք իզթիտար վէ իսթիտաթընա
մալիք օլանլար. «Զիրա վէրմէֆ ալմագտան չօզ
գիյատէ միւպարէֆ տիր :»

Իմտի, է՞յ տօսթլար, կէլինիզ պու սէնէ
տահա զիյատէ մազսէտինէ խըստմէթ էտէն պիր
Ծնունդ եափաղա չալըշընըզ : Եօլատըղընըզ
Գրիստոս փաքէթլէրի արասընտա Յիսուսըն
«էանա գարընտաշլարը» իշիւն տէ փաքէթլէր
պուլունտուն : Պու եօլ իլէ տէհրլէր էվլէլ թէ-
վէլլիւտիւնտէ Բեթլէհէմ խանընտա եէր պու-
լմայան Յիսուս սէնին խանէնտէ վէ գալպին-
տէ եէր պուլմուլ օլաճազ տըր :

Պէլի պու թափսիյէտէն մազսէտիմիզ նէ
օլտուղունու պիլմէք իսթէրսինիզ : Պէօյիւք իհ-
թիյաճ իշիւնտէ օլան միլլէթտաշլարըմըզն մէր
քէզ եէրլէրի. Հայաստան, Հալէպ, Պէյրուս,
Շամ, Գօգինիա, վէ սաիրէ տիր : Պու եէրլէրին
հէր պիրինտէ իթիմատ էտէպիլէճէյին քիմսէ-
լէր, վէ իթիմատա շայան վաղը վէ քահանալար
պուլունուր : Իմտի օլամա՞զ մը քի պիր գարֆ
իշիւն պիր, իքի, եա պէշ տօլար գօյարազ, վէ

պիր գաչ սաթըր տա . «Պու պիր էօքսիւզ չօճուզ իչիւն» , «Պու պիր սահիպսիզ խասթա իչիւն» , «Պու օտուկ վէ քէօմիւրիւ օլմայան պիր սէֆիլ ֆամիւեա իչիւն տիր» սէօզլէրինի հաւի պիր թէզքիրէ լէֆ էտիւզ փօսթայա աթսան 5 սէնթ իլէ իսթէտիյին եէրէ եէթիչտիրէպիլիւրսին : Սէն իման իլէ էքմէյինի սուլարըն իւզէրինէ աթ ազ եա չօզ կիւնլէր սօնրա անը պուլաճագսըն . «Զիրա ֆազիրէ մէրհամէթ էտէն» Բապլա էօտիւնճ վէրմիչ օլուր : Իմտի պու հատասըզ իմթիյազը խօր կէօրմէ :

Հ. ԿԵՕՎԳԱԼԱՅՃԵԱՆ

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ԱՄԷՐԻԳԱՆԸՆ ԽԱՐԻՃՏԵՔԻ ՍԷՐՄԱՅԵՍԻ

Ամէրիգա սէրմայէսի մուհարէպէտէն սօնրա տիւնեանըն հէր թարաֆընա եայըլմազա պաշլաւը տըր : Ամէրիգատաքի սէրվէթ քէնտի իչէրիսինտէ եէթէր գատար իչ պուլաճագսաճագ հալա կէլմիչ վէ ճափօնիատան Արժէնթինէ գատար տալլար սալմագտա տըր : Ամէրիգա տիւնեայը սաթուկ ալըյօր տէնիլիյօր՝ պու պիր մանատա սահիհ տիր : Ամէրիգանըն պէօյիւք շիրքէթլէրի էլրօփա վէ Ասիատա իչ կէօրմէքտէ տիրլէր : Ամէրիգա ֆապրիգալարըն էլրօփանըն հէր մէմլէքէթինտէ , ճափօնիա , Ավսթրալիա , Զին , Ճէնուպի Ամէրիգատա իչ վէ շիւպէ աշմըլ տըրլար :

Ամէրիգա Մօթօր Գուճփանիասը 1926տա 1924տէ օլտուղունուկ իքի միսլի մօթօրլար եօլլայօրլար , Թիւրք վէ Եունան թիւթիւն իչի Ամէրիգալըլարըն էլինտէ տիր : Ալամանիանըն էն պէօյիւք թիճարէթ մէրքէզի օլան Շթէնէտին իչի Ամէրիգալըլարըն էլինէ կէչիյօր : Սթան տարտ Կազ Գուճփանիասը տիւնեանըն հէր թաւրաֆընա էլ աթմըլ տըր :

Ամէրիգա փարասընըն խարիճտէ նէ իչ կէօրտիւլիւ իչիւն աթիտէքի բազամլարա պազ մագ քեաֆի տիր :

1925տէ Ամէրիգանըն տըչարըտա գուլլանտըլը փարա 10,000 միլիօն տօլար իմիչ : 1915տէ 2500 միլիօն իմիչ : 1935տէ 25,000 միլիօն օլաճաղընը թալմին էթմէք կիւճ տէյիլ տիր :

Պու փարանըն էն չօղու Գանատա վէ ճէնուպի Ամէրիգա , մէմլէքէթլէրինտէ իչլէտիլիյօր :

Ամէրիգանըն խարիճտէ օլան փարասը չու օլտա թազաիմ օլմուշ տըր :

4000 միլիօն ճէնուպի Ամէրիգատա :

2545 միլիօն Գանատատա :

2115 միլիօն էլրօփատա :

722 միլիօն Ասիա վէ Օգիանոս ատալարընտա :

Սթանտարտ Օյլ կազ գուճփանիասը Զինտէ իմթիյազ ալմըչ , վէ սէրմայէնին 150տէ 55ի քէնտինին տիր , վէ օն սէնէտէ 200 միլիօն կալօն եազ սարֆ էյլէմիչ : Մուսուլ կազ եաղըլարըն պէչտէ պիրի տախի պու գուճփանիանըն օլտուլը կիւլի Թիւրքիա , Պալգանլար վէ Մըսըրտա պէօյիւք տէփօզիթլէրի վար տըր :

Թէլէֆօն , էլէքթրիք վէ Բէտիյօ գուճփանիասը պիւթիւն էլրօփատա գօնթրաթլար եափըպ իչ կէօրմէքտէ տիր : 20,000 ատէմ իչլէտիւ 30 միլիօն տօլարլըզ իչ եափըյօր : Եազընտա սալթ իթալիյա 20 միլիօն տօլարլըզ թէլէֆօն , թէլկրաֆ վէ Բէտիյօ ալէթլէրի սաթմըլ տըր :

Փէրուտա 15 միլիօն տօլար իլէ եօլլար , պէնտլէր , չմէնտըֆէրլէր , սու եօլլարը վէ սաթիւք եափըյօր : Գուպատա 50 միլիօն իլէ եօլլար , Եունանիսթանտա 25 միլիօն իլէ պաթաղըլարըն գուրուտուպ պէնտլէր եափմագ իչի Ամէրիգալըլարըն էլինտէ տիր :

Ալամանիատա պօյա , փօթաչ վէ սաթի իչլէրէ 50 միլիօն Ամէրիգա սէրմայէսի գօնուլմուշ : Պունտան մատա Ալաման սէնայի վէ թիւճարէթի իչիւն 500 միլիօն տահա գօնուլմագտա տըր :

Տիւնեատա Բուսիատան պաշլայարազ Պօլիվիյա , ճալատան պաշլայըպ Լիպլէրիա ճիւճ հիւրիյէթինէ գատար հիչ պիր մէմլէքէթ եօզ տըր քի Ամէրիգա միլիօնլարը գօնուլմուշ օլմասըն :

ԿԱՅՍԷՐ ՎԷ ՀԱՐՊ

Ինկիլիզ գապիթլէրինտէն Ամիրալ Քէր 1908տէ Գօրֆույա սապըզ Ալաման իմփէրաթօրընըն եանընա եօլլանըլմըլ վէ օրատա հէմ սօնրատան օլան պազը միւսահէպլէրի զիքը էտիւզ իմփէրաթօր հարպա գարըն իտի տէյու իսպաթա չալըչըյօր : Աթիտէքի սէօզլէր իմփէրաթօրըն վէ պազը կրքեան ը հարպընըն սէօզլէրի իմիչ :

«Պէնի մուհարէպէ իլահը գանն էտիյօրլար :

լաքին 20 սենյակ սուհու սաղլատըմ վէ եինէ սաղլալաճաղըմ: Սուհու սաղլատաղ իշինն եալընը չարէ Անգլո-Սաքսոն վէ Ալաման գալմընըն իթթիհատը տըր, լաքին պունա մուվաֆֆադ օլաճաղըմ: «Մուհարէպէտէն էն զիյանը չըգան Ալամանիա օլուր, չիւնքի պիղ ուճուղ սաթարաղ տիւնեայը ֆէթհ էտիյօրը»: «Ինկիլիզ լէր գարըմըղտա օլուր իսէ՝ հարպը գաղանամալը չիւնքի օնլար ուղուն վաղըթ տալանըր վէ պահրիէտէ ֆաիզ տիւրէր: Պիղ աղ վաղթտա իշէմէլիյիզ վէ գարատա իշէմէլի իզ: Հարպը գաղանսաղ պիւէ 100 սենյակէրի աթըլըր իզ»:

«Ֆրանսա Ալսաս Լօրէնի իսթէյօր օ սէպէպ տէն օրտուլու արթըրմալը իմ»:

Ակատիր մէսէլէսի գալմանըղընտա էն պէօյլը Ալաման էրքեան ը հարպընտան պիւրի տէմիշ տիր քի, «Իմփէրաթօր պու տէֆա պիղի մահճուպ էթտի, լաքին պիւր վաղթ կէլէճէք քի քէնտիւնի տէօյլըմէլէ մէճպուր էտէճէլիզ»:

1914 Յուլիսինտէ Ֆօն Ֆալքէնհայմ Մր. Հուսթիա էօֆէ իլէ տէմիշ տիր. «Իմփէրաթօր սէֆէրպէրիլէ էմրինի իմգալատամալօրը»: Օգոստոս 5տէ եինէ Ֆալքէնհայմ տէմիշ տիր. Ինկիլիզլէրին մուհարէպէտէ կիրմէլէրի իմփէրաթօրըն թէրէտտիւտիւ սէպէպիւնտէն օլտու վէ պիւր տէֆա կիրտիքտէն սօնրա օնլար արթըղ պրաղմաղլար:»

ՄԱԼԻԻՄԱԹ ՓԱՐՁԱԼԱՐԸ

Կէլէն կիւն Տիթրօյթտա վէֆաթ էտէն մէշհուր սիհրպաղ Հուտունինին քիւթիւպիանէսի եարըմ միլիօն տօլար գըլմէթինտէ իմիշ: Հուտունի 1874տէ Ուսպանսինտէ տօղուշ պիւր Եհհուտի իտի: Ելլէրինէ հէր նէ քէլէպէճ վուրսալար, հէր նասըր զինծիր իլէ պաղլասալար սէօքէր իտի: Թապուլթա գօնուլուպ էլլէրի քէլէպէճի օլտուղու հալտէ 90 տաղիպէ սուլուն ալթընտա գալմըլ տըր: Պու օյունու չօք թէքրար էտէր իտի: Բուհարըն կէօրիւմէսինէ վէ միտիյուլմ ֆիլանա ինանմաղ իտի: Պու գաթ հաղընտա Մր. Հէրիի Տէյ չէօյլէ նաղլ էտիյօր: Հուտինի պիւր թէաթրօտա հօղգապաղ հալինտէ իշէլիպ 1904տէ Լօնտրանըն Հիփօտրօմրիտա էլինէ քէլէպէճ վուրուլտուղունտա սէօք միւշ: Օնտան սօնրա չէօհրէթի պալլամըլ: Եափտըղը մարիֆէթլէր չըպլաղ օլարաղ գուլմվէթլի պիւր սանտըղա գօնուլուր, օ սանտըղ

թէքրար ախէր պիւր սանտըղ իշինէ գօնուլուր քիթլէնի իմիշ: Քէնտիսի տէրհալ տըշարը չըգար իմիշ: Բուսիատա իսֆիյէ փօլլալէրի քէնտիւնի Սիպէրիայա կիտէն սիւրկիւն վալօնը իշինէ գալմթմըլար, քի պու վալօնը աշան քիլիտ եալընը Սիպէրիա վալիսի եանընտա իմիշ: Հուտինի 20 տաղիպէ սօնրա տըշարը չըգմըլ: Ալամանիատա Պրէմէնտէ էլլէրինի պաղլալըպ քէնտիւնի պիւր թօրպալա գօյարաղ քէօիւրիւտէն ըրմաղա աթմըլար պիւր գաշ տաղիպէ եիւղէրէք չըգմըլ կիթմիշ: Էվրօփատա վէ Բուսիատա փօլիսլէր տիգաթ իլէ էլլէրինի քէլէպէճէմիշլէր, տալմա սէօքէր չըգար իմիշ: Հուտինի պու իճրատթլարը իշինն հաֆթատա պին ինկլիւսսը ալտըղը օլուր իմիշ:

Մ. Ամէրիկանըն սէնէվի իրատը եալտա գաղանը 70,000 միլիօն տօլար տըր: Պու մէպլաղըն 39,000 միլիօնը ամէլէնին քիսէսինէ կիւր միշ, 8000 միլիօնը չիֆթիլէր, 6000 միլիօնը տօղթօր, ալօղաթ վէ աղատ սանաթ սահիպլէրինէ կիթմիշ: Ֆաիզ, էսհամ, մօրկէյճ թուլթանլար 17,000 միլիօն գաղանմըլ, էյէր պու փարալը միւսալիճէ հէր նուֆուլա թաղաթ էթսէք՝ ասէմ պաշընա հաֆթատա 32 տօլար տիւլէճէք տիր:

Բուսիատա ումուլի թահրի ի նուֆուս օլաճաղ տըր: Պու մաղսէտ իշինն 170 պին մէմուր հաղըրլանմըլ վէ 5 միլիօն տօլար մասրաֆ օլաճաղ տըր: 1897տէ Յար թահրի ի նուֆուս էթմէք իսթէտի, լաքին էհալի պու սուալլարըն ալթընտա պիւր չէյ վար տէյու գօրպուլլար, միւլթին օլմատը: Հէր քէսէ 15 սուալ օլաճաղ վէ պէօյլէճէ օղումաղ պիլէն պիլմէյէն, սանաթքիար եա չիֆթի մալլիւմ օլաճաղ տըր:

Ավսթրիատա Պէրնար Շինպէրկ իմինտէ պիւր առէմ եաշայօր քի 84 չօճուղու վար իմիշ վէ հէփի եաշայօր իմիշլէր: Պէրնար իքի տէֆա էվլէնմիշ, իլէ գարըսընտան 69 չօճուղու օլմուշ վէ հիշ թէք տօղան օլմամըլ, 4 տէֆա տէօրտէր չօճուղ, 7 տէֆա Յէր, 16 տէֆա էքիզ, եանի չիֆթ տօղուրմուշ: Իքինճի գարըսը հալա եաշայօր, քի 18 չօճուղու օլմուշ: Պէրնար թօրունլարընն սալըսընը պիլմէյօր իմիշ:

1925տէ Ամէրիկատան Ֆրանսալա 220,000 սէյահա կիթմիշ վէ 226 միլիօն տօլար սարֆ էթմիշլէր:

Շիրակոտա Արմըր Գումփանիասը տէնիլէն
զասապ շիրքէթինին սալախանէսի 118 էյքըր
(354 տէօնիւմ) եէր իսթիապ էսէր, 11,500 ա-
մէլէ իշլէյօր, կիւնտէ 500 վալօն էթ Եօլլայօր :
Պուզլուզտա 7,660 Ֆըշը էթ սագլայօր : Մաքի-
նալարը 36,000 աթ գուլվէթի տիր : Կիւնտէ
3600 սըղըր, 10,800 տօնուզ, 13,450 գօյուն,
8450 տանա պօղազլար : Հայվանլար մաքինա ի-
լէ պօղազլանըր : Տօնուզլար արգա ալաղընտան
ասըլը սըրա իլէ կէլիպ պիր տար եէրտէն կէ-
շէր իքէն քէսքին պիր պըշապ պօղազընը քէսէր,
անտէն էօթէտէ սըճապ սու իշինէ տիւշէր Եօլ-
մուշոր, անտէն գըլլարը թէմիլլէյէն մաքինա-
յա կիրէր, անտէն գարնը թէմիլլէյէն, վէ հա-
զըր օլուր : Պու շիրքէթ 1925տէ 179 միլիօն տօ-
լար տօնուզ սաթուն ալմըշ, 177 միլիօն գօյուն
իշին, 34 միլիօն տանա իշին վէ դայրի սարֆ
էթմիշ վէ պիր սէնէտէ 17 միլիօն հայվան պօ-
ղազլամըշ, կիւնտէ 25 պին թօնօ էթ տօնտուր-
մուշ : Պիր սէնէտէ պիր միլիօն թօնօ քէօմիւր
սարֆ էթմիշ : 163 պին թօնօ թուզ սարֆ էթմիշ
տիր :

1903տէ 193 օթօմպիլ Եափըլմըշ իմիշ՝
1923տէ 2 միլիօն Եափըլմըշ : Տիթրօյթ չէհրի օ-
թօմպիլ Ֆապրիգասընըն պաշլըճա մէրքէզի
տիր : Պօրտ էվվէլա էն չօգ Եափըլըր իքէն կիթ-
տիքճէ էքսիլիյօր : 1925տէ սաթըլան օթօմպիլ-
լէր աթիտէքիլէր տիր : Պօրտ 828 պին Շէվրօլէ
23է պին, Տաճ 144 պին, էսէքս 73 պին Եափ-
մըշ տըր :

Պիր Ֆրանսըզ Եէնի սինէմա մաքինասը ի-
ճատ էթմիշ . սանիյէտէ 300 թասվիր ալըյօր ի-
միշ :

Փէթէրպօրօտա միսիս Արշըր իսմինտէ պիր
զատըն տէօրթ տէֆա էքիզ գըզլար տօղուրմուշ
պիր տէֆա տա 3 օղլան կէթիրմիշ :

Գանատատա պիր Ֆապրիգա Եափըլըյօր
սամանտան քեաղըտ Եափմազ իշին :

Նիսկարատան հասըլ օլան էլէքթրիք գուլ-
վէթի 45 միլիօն ատէմին գուլվէթինէ միւսավի
իմիշ :

Տիւնեանըն սէքէնէսի 19ընճը ասըն իպթի-
տասընտա 700 միլիօն իտի : Շիմտի 1660 միլիօն
տըր :

Էտինպուրիկ սթատիօնը 60 տէօնիւմ եէր իս-
թիապ էսէր, օրատան կիւնտէ 1000 թրէյն չը-
զըյօր :

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԷՐԼԷՐ

Ամէրիգա ալան ազասը Քինկ՝ Լօզան ահա-
նամէսինէ Զէսթըր իմթիյաղընըն վէ կազ Եազը
մէսէլէսինին նէ գատար մէտիւլլի օլտուղու
հազընտա պիր թէֆթիշ օլունմասընը թէքլիֆ
էտիյօր : Սթէնտարտ 0յլ վէ Զէսթըր Լօզան
ահտնամէսի իլէ ալապատար տըրլար տէյօր : Ա-
մէրիգա հիւքիւմէթի էվվէլա Հայաստանըն իս-
թիզլալիյէթինի վէ Քրիսթիանլարըն մուհաֆա
զասընը թալէպ էթմիշ իտի, Զէսթըր կազ Եազը
իմթիյաղարընը էնգարէ վէրիւր վէրմէզ պուն-
տան վազ կէշմիշ իտի : Այնի զէմանտա Ամէրի-
գանըն ժողովական Քիլիսէլլէրի վէ Թիւրքիա-
տաքի Միսիօնէրլէր թարաֆընտան պիր թահ-
րիրաթ Եազըլըպ՝ ահտնամէսին թաստըզընը
թալէպ էտիյօրլար վէ Թիւրքիատա իճրա օլու-
նան իսլահաթլարը մէտհ էտիյօրլար : Քինկ՝
Լօզան ահտնամէսի Քրիսթիան մէտէնիյէթի-
նին էն էտնա թապազասը օլուպ Ամէրիգա ալ-
տիյալլարընա մէյտան օղումազ տըր տէյօր :—
Ճէնուպի Ամէրիգատա Նիգարապուտա իսեան
վար տըր : Մէքսիգօ ասըլարա Կարտըմ էտիյօր
իտի : Մ . Ամէրիգա տօնանմասը օրաթա ասքէր
չըգարտը : Պու մուամէլէ Ամէրիգալըլարը մու-
հաֆազա էթմէք իշին իմիշ :— Ամէրիգանըն Եէ
նի օն առէտ գըրուպէօր Եափմազ թէշէպպիւսի
Ուօշինկթօնտա Եէնի պիր գօնֆէրանա Եափըլ-
մասընա սէպէպ օլաճազ զանն օլունուլօր : Պու
փրօղլամ Ուօշինկթօն Գօնկրէսինտէ պէօյիւք
մուսալիֆէթէ օլրամըշ տըր : Պու Եօլ իլէ թէքը
ի թէսլիհաթ իւմիտլէրի մահվ օլույօր տէնի-
լիյօր : Ամէրիգանըն Նիգարապուտա մէսէլէսի
տախի չօգ մուսիւլէզէ օլունուլօր, տօղրուտան
անըն տախիլի իշլէրինէ միւտախէլէ էթմէք տիր
տէնիլիյօր :— Մ . Ամէրիգանըն հիճրէթ գանու-
նընտա օլան Եէնի թատիլաթ շունտան իպարէթ
տիր : 1924տէն էվվէլ Ամէրիգայա կիրմիշ օլուպ
պիրինճի քեաղըտը ալմըշ օլանլար, Եանի սիթի
զըն օլմազա արգու կէօսթէրմիշ օլանլարըն պա-
լիզ օլմայան, Եանի 18 Եաշընտան աշաղը օլան
էվլատլարը վէ էրքէք իսէ գարըսը գարը իսէ
էրքէյի իշլէրի տօղրուտան գապուլ օլունաճազ-
լար, գօթա պէլլէմէյէրէք : Պունտան մատա Ա-
մէրիգատա տօղմուշ օլուպ 1922տէն էվվէլ պիր
էճնէպի իլէ էվլէնէրէք Ամէրիգա թէպապըղընը
զայպ էթմիշ օլանլար տախի կէլէճէքլէր տիր :
— Նիւ Եօրքտա Ծնունդ վէ սէնէ պաշը չէնիւք-

լէրի միւսնասիւսթիլէ իշկի երկրնտէն վէ-
ֆաթ էտէնլէր 23 քիշի օլմուշ, 89 քիշի տէ խաս
թախանէտէ եաթըյօրլար :

Ինկիլթէրրա Լօրտլար Գամարասընտա
Լօրտ փարմուր տիւնեանըն եէնի պիր մուհարէ-
պէ թէհիքէսի ալթընտա օլտուղունու սէօյլէ-
միշ տիր : Պու թէհիքէ Բուսիանըն ձէմիլէթ Ի
Ազվամա կիրմէմէսի վէ Պալզանլար վէ Ձին սէ-
պէպինտէն օլաճագ տըր :— Ինկիլթէրրա պիւտ-
ճէսի տօգուղ ալտա 700 միլիօն տօլար աշըզ
տըր : Պունուն ասըլ սէպէպի թէրք Ի էշղալ վէ
պու սէպէպտէն իրատըն էքսիլիպ մուհաֆաղա
վասըթալարընըն արթմասը տըր : Էհալիյէ եէ-
նի վէրկիլէր գօնուլաճագ տըր : Ինկիլիզ հիւ-
քիւմէթինին Ձին մէսէլէսի հագղընտա հիւքիւ-
մէթլէրէ եօլլատըղը մուսթիլէ Յրանտա վէ
ճափօնիա թարաֆընտան թասվիպ էտիւմէմիշ
տիր : Ամէրիպա իսէ շարթլարըն անճագ պաղը-
լարը իճրա օլունապիլիլ տէյօր : Ձինտէ էճնէ-
պիլէրէ վէ Գրիսթիտնլարա գարշը թահրիքիւթ
չօղալմագտա վէ աշըզտան նութըլար իրատ է-
տիլիպ փրօփականտ օլմագտա տըր :— Ինկիլ-
թէրրա հիւքիւմէթի վատէսի եէթիւմէքտէ օլան
պիր թագըմ պօրճլարը էօտէմէք իշկն երկտէ
4 ֆաիլլի 265 միլիօն ինկիլիզ լիւրալը պիր իս-
թիգրաղ քեաղըտլարը չըղարըյօր :— Ինկիլթէր-
րատան Ամէրիպալալ րէտիօ թէլէֆօն իլէ գօնուշ
մագ իշի Յունվարըն իլք հաֆթասընտա պաշ-
լալաճագ տըր : Պիր տաղիլէ գօնուշմագ 25 տօ-
լար օլաճագ տըր :

Ալամանիատա ճիւմհիւրիլէթէ խիթամ վէ-
րիլէճէք վէ իմփէրիալիսթլէր հիւքիւմէթի էլէ
ալաճագլար տէյու գօրգու զահիր օլտու, չիւն
քի հալա եէնի գապինէ թէշքիլ օլունմատը : Լա-
քին Հինտէնպուրկ պիր պէյաննամէ իլէ պու
շիւպէլէրի տէֆ էյլէմիշ տիր : Եէնի գապինէ
եա Պուրթուա փարթիսիտէն եա վասաթ սը-
նըֆտան օլաճագ տըր :— Փարիզտէ Սթրէնտըր
խամինտէ պիր Ալաման ճասուս թութուրմուշ
տըր քի Յրանտա հալա վէ ասքէրի գուվէլէթի-
նին փլանլարընըն էլտէ էյլէմիշ տիր : Պու ատէմ
էսքի պիր ինկիլիզ գապիթի հալինտէ կէղիյօր
իմիշ, լաքին Պէրլինէ չօգճա կիտիպ կէլտիյին-
տէն շիւպէլէ էթմիշլէր : Ալաման օրտուղունա
պիր միւլաղիմ վէ 300 նէֆէր տահա արթըրմալ
թէքիլիֆի գօնթրօլ մէմուրլարը թարաֆընտան
գապուլ օլունմուշ տըր : Վէրսալլ ահտնամէ-

սինճէ անճագ 100 պիլիք օրտու սագլալապիլ-
լիլլէր :

Բուս Սօվիէթ հիւքիւմէթի, քէնտիլէրէ
գարշը հարպ էթմիշ օլան ճիւմէլէ ասքէրլէրէ
աֆվ ը ումումի իլան էթտիլէր : Պունուն իշին-
տէ Վրանկէլին, Գօլշապըն, Տէնիքինին, Եու-
տինիշին գօմանտասը ալթընտա օլան ասքէրլէր
վար տըր : Բուսիատան խարիճտէ օլան մուսա-
լիֆլէրէ աֆվ օլունմամըշ տըր :— Գամշաթգա-
տա պիր աթէշֆիւան փաթլալըպ Փէթրօփալ-
լօվաք չէհրինի լալա ալթընտա տէֆն էթմիշ
տիր :— Բուսլար Լիթուանիատա 4 Գօմիւնիս-
թին վուրուլմասը իշկն փրօթէսթօ էտիպ պէ-
յաննամէլէր նէշը էտիյօրլար : Լիթուանիա իս-
կանընը ինկիլիզլէրին իշի տիր տէյու իթհամ
էտիյօրլար : Կէօյա ինկիլիզլէր Պօլշէվիպիք էօ-
նիւնէ սիփէր չէքիյօրլար իմիշ :

Յրանտա ֆրանգըն ֆիլէթինին թալին
օլունմատըղը իշկն Փուլնգարէյէ գարշը սէօյ-
լէյէլէր չօղալըյօր : Իշիպիլք արթմագտա տըր
վէ էն չօգ գիյան չէքէն էճնէպի ամէլէ վէ Հայ-
լար տըր : Յրանտա հէր էճնէպի պիր հուվու-
յէթ քեաղըտը ալմաղա մէճպուր տըր վէ 375
ֆրանգ վէրէճէք տիր : Պունտան մուսաֆ օլան-
լար վէ Փագիլլէր : Փարիզտէ էհալինին օնտա
չօնուղու օլանլար, թալէպէլէր, ալիմլէր, միւ-
էլիֆլէր, ամէլէլէր, ասքէրլիք էթմիշ օլան-
լար վէ Փագիլլէր Փարիզտէ էհալինին օնտա
պիրի էճնէպի իմիշ : Հօթէլլէր իշիպ գալըյօր
վէ էճնէպիլէր ֆրանգըն փահալլանմասընտան
չէքիլիպ կիտիյօրլար :— Յրանտըլար Իթալիա
հուտուտընը սիւքիւթ վէ պէլիսիլ թարգտա
թահքիմ էյլէտիլէր, չէօյլէ քի պիր Յաշիսթ
հիւքիւմիւնէ գարշը զաֆիլ օլմասընլար :— Բայն
հէվալիսիտէ մահքիւմ օլան Ալամանլարա Յը-
րանտա րէիսի աֆվ իլան էթմիշ տիր :— Մ. Պը-
րիան Ծնունդ վէ սէնէ պաշը միւսնասիւսթիլէ
տիւնեայա պիր սուլհ սէլամը եօլլալըպ 1927
տէ տահա էսասըլ սուլհ օլաճագընը իւմիտ է-
տիյօր :— Սիւրիա գօմանտանը ձէն. Կամէլէնէ
Լիթիօն Տ'Օնէօր նշանը վէրիլիշ տիր : Սուլ-
թան Աթրաշ իլէ միւլաքէրէյէ կիրիլտիյինի
Յրանտըլար ինքեար էտիյօր : Տէյլի թէլկրաֆ
ղաղէթասը Յրանտըլարըն Սիւրիատաքի հարա
քէթինի ճիւմէլէ եանլըշըղարընա րաղմէն մէտհ
էտիյօր. օրատաքի վաղիյէթին զայէթ կիւճ օլ-
տուղունու սէօյլէյօր :

Բուսմանիա փատիշահը ամէլիյաթ իշկն

Փարիզէ կէօթիւրիւնէն իմիշ: Թախթըն վարիսի իշխան հայա ինթրիզա տէվամ էտիյօր: Աէրպիա գրաչիլասը վէ պաչպար սապըզ վէյի ի ահաը իսթէյօրլար: Գրալիչա Մարի վէ կէյինի իսէ իսթէմէյօրլար: Գարօլ Փարիզէ եադըն Նէօրլլիտէ օթուրուլօր, լաքին պու կիւնլէրաէ օրթատա եօզ արը վէ նէրէ կիթտիյի մալիւմ տէյիլ տիր:

Լէհաստան վէ Լիթուանիա հիւքիւմէթլէրի տրասը չօզ կէրկին տիր: Լիթուանիալըլար Վիլնա շէրինի քէնտիլէրին հազգը տէյու իտտտա էտիյօրլար, իքի թարաֆ ասքէր հուտուտարա գօշմագտա տըր: հուտուտար սըզընա գափալը տըր: Հէր հանկը պիր կիւն պիր գըզընըմ մուհարէպէ պաշանկընը օլապիլի: Լիթուանիա ասքէրի տիգթաթօրլուզ ալթընտա տըր: Հէր թարաֆտա էհալիաէն սիւահ թօփլանըյօր: Բուսլար տախի Լիթուանիա վազաալարընը տիգպաթլէ թադիպ էտիյօրլար: Լիթուանիա տա եէնի հիւքիւմէթ 150 եէհուտիլէրի թարա էյլէմիշ: Մամէլտէ վէ սաիր եէրլէրտէքի ճիւմլէ Ալաման մէմուրլարը իշաէն չըգարըյօր վէ է քիշի տախի Պօլշէվիգլիք իւըյանէթի իլէ գուրչուեա տիգիւմիշլէր տիր:

Ճափօն իմփէրաթօրընըն վէֆաթը իւղէրինէ այնի սաաթտա օլլու Հիրօհիթօ իմփէրաթօր իլան օլլուեմուշ տըր: Ճէնագէ տէֆնի մէրասիմի 50 կիւն տէվամ էտէճէք վէ պիր միլիօն տօլար մասրաֆ օլաճագ իմիշ: Ճէնագէ փաթթաթա կէթիլիլիլի իքէն անճագ մուհաֆըզար Փէնէրլէր իլէ կիտիյօրլար իմիշ վէ պիր միլիօն տտէմ պաշը էյիլմիշ օլարագ հիւրմէթլէ տուրմուշլար: Պազը քիմսէլէր քէնտի քէնտիլէրի թէլէֆ էյլէմիշլէր տիր:

Ֆաշիսթ Մաիէմէլէր Յուեմվ. Յտէ իշէ պաշլայըպ սիյասի մէսէլէլէրի մուհաքէմէ էտէճէքլէր տիր: Իթալիատա Ֆաշիսթլէր թարաֆընտան չըգարըլան իսթիգրապա գըալ պիր միլիօն բուպլի վէրմիշ տիր: Իթալիատան սապըզ Նափօլէօն գէմանընտա ալընըպ Ֆրանսայա իլհագ օլլուեմուշ օլան Նիս վէ Սափօյ գըամընը Իթալիանլար կէրի ալմագ արգուսընտա տըրլար վէ Ֆրանսալըլար իլէ արալարընտաքի սօզուզլուզ պու եիւզտէն օլլույօր:

Թիւրքիստաֆի ագալիյէթլէրին Լօզան ահտումէսինտէ թային օլլուեան հուգուզլարըն տան վագ կէշմէլէրի ալէյհինտէ Եուեան հիւքիւմէթի Ճէմիյէթ ի Ագվամա շէքվա էյլէմիշ իտի,

օ մէսէլէ եինէ միւզաքէրէ օլլուեույօր:— Եուեան մէպուսլարը Փանկալօսըն հապստան ազատ պրագըրմասընը թալէպ էտիյօրլար: 1918տէն էվլէլ Սթանպօլտա սաքին օլմուշ օլան Բուսլար կէրի Սթանպօլա կէլէպիլէճէքլէր տիր:— Թիւրքիստա 1500 քիլօմէթրօ շմէնտըֆէր եափըլաճագ տըր:— Իսթիգլալ մահքէմէլէրի էնգարէ մէճիլիլիլի գարարը իլէ պիր սէնէ տահա տէվամ էտէճէք տիր: Սապըզ Մուսուլ մէպուսլարըն աչըգտա գալտըզլարընտան օնլարա Հայլարըն էփլաքընտան վէրիլմիշ տիր:— Նիւ Եօրք թայմըն մուխապիլի էնգարէտէ պիր հաֆթա պալմըշ, լաքին Քէմալ փաշա իլէ կէօրիւշմէմիշ: Եազըյօր քի պիր տէֆա սիրքլ տ'Անատօլլույա կէլիլի իքէն եիւզիլիլի կէօրէ պիլմիշ. օ վագթտա էթրաֆը սիւնկիլիլի ասքէր իլէ սալըլը իմիշ, վէ պիր թագըմ Փրագ կիյմիշ պէյազ գրապաթլը քիմսէլէր իսթիգլալ էյլէմիշլէր: Պու մուխապիլի եազըյօր քի հէր կիճէ Քէմալ փաշա սէրքլ տ'Անատօլլույա կէլիլի վէ սապահա գատար քեաղըտ օյնար իմիշ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԻՐ

Բուսլանիա որբանոցը գափանմըշ տըր. որրլար օրայա պուրայա տաղըտըլմըշ տըր: Բուսլանիատա պու զայէթ իւմիտլի վէ Փաիտէլի պիր միւէսսէսէ իտի. որրլար իւմ վէ սանաաթ էօյրէնէճէքլէր իտի: Բուսլանիա Հայլարըն օնու եազլամագ չարէլէրինի տիւշիւնմէտիլէր կէօրիւնիլօր:— Մըսըրտան Հայաստան իանէսի իշիւն Գահիլէտէ պին, Իսքէնտէրիյէտէ 300 լիւրա թօփլանմըշ տըր: Պօյզ Հօմ որրլարը 800 զըշ. ճէմ էթմիշլէր տիր: Մօսկօվա հիւքիւմէթի Հայաստան գէլգէլէսի իշիւն պիր միլիօն բուպլի, 300 վալօն օտուս պիր չօզ ուն, իլաճլար վէ էվ եափմագ իշիւն քէրէսթէ վէրմիշ տիր: Սիւրիւտա վէ Եուեանիսթանըն հէր թարաֆընտա տախի Ալէքզանտրօփօլ իանէսինէ գաղթականլար իշթիրաք էտիյօրլար:— Մ. Ամէրիգա Առաջնորդը թարաֆընտան նէշը էտիլէն պիր իլան պու սէնէ Ամէրիգատաքի էրմէնիլէրին Մընուեդ եօրթուսընը Յուեվար 6 եէրինէ Ծտա եանի Կիրակի կիւնիլ թութմալարընը թէնպիհ էյլէմիշ տիր: Պուեա մուճիպ, էհալիին Յուեվար 6, Հինգշաթթի կիւնիլ իշլէրինի թաթիլ էթմէմէլէրի զիքը օլլընմըշ տըր:— Լօնտրատա իգա-

մէթէն փոփ. Կ. Թումանյան պու եազըն-
լարտա Նիւ Եօրզը զիյարէթ էյլէմէք իւզըն
տիր:— Պատ. Եփրեմ ձընաղեան Թրոյ Հայ Ա-
ւետարանական քիլիսէ թարաֆընտան տալէթ
էտիլմի յօլուպ Յունվար իպթիտաւընտա օրա-
տա խըտմէթինէ պաշլամըլ տըր:— Եունա-
նիսթանտա քէսրէթլէ եաղան եաղմուր սէպէ-
պիտէն էրմէնի ամէլէլէր իշտիզ գալըպ չօզ միւ
ղայագայա տիւշար օլմուշար տըր:— Թիւր-
քիանըն տախիլինտէ պաղը եէրլէրտէ Հայլար
վար տըր. Սիվազ վէ էթրաֆընտա 2000 գա-
տար Հայ վար, լաքին նէ քիլիսէ նէ մէքթէպ-
լէրի վար, միլլէթին էմլաքը զապթ օլունմուշ
տըր: Հայլար եօլմուլուզ էտէմէլլէր, կէրի կէլ
մէմէք շարթը իլէ մէմլէքէթտէն չըզապիլիւր-
լէր: Քիւրտլէր սիւրիւ սիւրիւ կէթիւրիւլիւ-
յօր վէ թամ էրմէնի թէհհիլի կիպի եօլտա չօ-
ղու էօլտիւրիւլիւյօր: Կէնճ զըզլար վէ չօճուզ-
լար զաշըրըլլօր: Հայլարա սիյասի պիւր իֆ-
թիրա եօզ տըր, լաքին փարա օլտուղու անլա-
շըլըր իսէ տամղաւըզ սիկարա քեաղըտըր աթըպ
էվի արայօրլար, վէ չօզ ճէզա ալըյօրլար:—
Եունանիսթանտան Ֆրանսայա կիթմէք իշիւն
2000 Փամիլեա գայտ օլունմուշ տըր:

Րահնիւմանըն կէչէն Հաֆթաքի նուսիէ-
սինտէ նէշը օլունան «Եէնի Եէմլիք» իշիւն պու
Հաֆթա պիւր տօսթ 12 տօլար վէ տիկէր պիւր
տօսթ 5 տօլար իսնէ կէօնտէրմիշլէր տիր: Պու
մէպլաղլար իլք Փուրսոթլէ Աթինայա կէօնտէ-
րիլէճէք տիր:

ՄԷՄՆՈՒՆԻՅԵԹ

Տիկին Պուլկուրճեան զէվճի Վեր. Ա.
Պուլկուրճեանըն վէֆաթը միւնասէպէթիլլէ
քէնտինէ պէյան ը իշթիրաք ը Հիսս էտէն տօսթ-
լարա թէչէքքիւրիւնիւ արզ էյլէր:

ԱՐԱՆԸԼԸՅՈՐԱՐ

Երուսաղէմէն պիւր քիմսէ քէնտի խըսմլա-
րընտան Պէլէնլի Գէորգ Աւետիքեանըն էտրէսի-
նի պիլմէք իսթէր: Րահնիւմա իտարէսինէ պիւ-
տիլիլմէսի արզու օլունուր:

Գայսէրէլի՝ Սիրանոյշ վէ Մայրենի իսմին
տէ իքի Հէմշիրէլէր պիւրապէրլէրի՝ Արթին Մին
նէթեանը արայօրլար: Փէտէրինին իսմի Միւ-
քոն, վալիտէսինինքի՝ Մաքրուհի, Մըսըրտաքի
Միլքոնեանլարըն ազրըպասը: Նիւ Եօրքտա օլ-
տըլը զանն օլունույօր:

ՆԵՐՍԷՍ ԳԸԼՃԵԱՆ

538 Elm Street,

New Haven, Conn.

Յովսէփ Շատարեւեան՝ էվէրէկին Գաղըր
քէօյիւնտէն Գրիգոր Եօղուրթճեանըն էտրէսինի
պիլմէք իսթէր:

Care of Rev. H. Manoushagian, Nicosia, Cyprus

Եօղաւա, Պօղաղլաեան, էյլէնճէ քէօյտէն,
Եայյա Տէմիրճեան, սապըզ Մարկոսեան, փէ-
տէրի Մէսիա Մարկոսեանը արայօր, 6 ալ էվ-
վէլտէք անտէն մէքթուպ ալըր իտի: Եայլանըն
ատրէսի Սթանպօլ, Փանկալթի, Գօսթանթին
սօզազ, Անտրէա Սան: Փէտէրինին սապըզ աւ-
րէսի չու աթիտէքի իտի:—

337 Main Street, Indian Orchard, Mass., U.S.A.

Մ Ի Ի Ն Տ Ե Ր Ի Ճ Ա Թ

ՊէնՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ.—

Քիլիսէյի Փափ Հըֆզ Էտիլիմ

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ.—

Եհովա Մագտիսիմիզ ՓՐՕՖ. ԼԵՒՈՆԵԱՆ
Հայաստանտա Աւետ. Քիլիսէլէր

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ.—

Սօն Գուրքուլուշում ՏՕԳ. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ
Խիլգաթ ը Ալեմ ՓՐՕՖ. ՄԱՆԻՍԱՃԵԱՆ
ՎԷՐՄԷՏ Տաիմա Միւպարէֆ Տիւր
ՎԵՐ. Հ. ԿԵՅԳԱԼԱՅՃԵԱՆ

ՄԻԻԹԷՆԷՎՎԻ.—

Ամէրիգանըն Խարիմտէֆի Սէրմայէսի
Կայսէր վէ Հարպ
Մալիմաթ Փարչալարը

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ.—

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ.—